

בגליון זה:
מלחמת התפוזים

העולם הזה

היה זה מכתב רגיל, אחד ממאות המכתבים הנערכים מדי יום ביומו על שולחן המזכירה, והעובדים את הדרך השיגרתית מן המזכירות ועד לחברת המערכת האחראי לנושא הנידון.

זה לשונו:

לכבוד מערכת "העולם הזה",
בתור שוטר אסור לי לפרסם או לכתוב חומר כל שהוא לפרסום. לכן הגני פונה אליכם בבקשה, שתקבלו אותם על עצמכם ארגון של פעולה לעזרת המעברה שלנו במגדל-גד. בקשתי, שתארגנו באמצעות השבועון כ-100 פרימוסים או פתילות למעברה זו, כי לעולים אין פרימוסים, הם מבשלים על עצים ומקמים עשן רב, הסבירו נא לציבור שעי" פעולה כזו יחסכו כסף, היות:

- (א) האהלים נקנו בכספים שהעם תרם והם עלולים לעלות באש והנזק יהיה גדול.
- (ב) יצילו את הילדים מהעשן והסרחון המחנק.
- (ג) לא יתנו לעולים לחיות באותם תנאי החיים כמו בתמין או במחילות העפר בטריפולי.

בתודה למפרע, רב סמך לוי אברהם,

האחראי על חולית המשרה המתנדבת לעזרת המעברות

הסמל לוי טעה בהערכת הנזקים העלולים להיגרם. כי יומיים אחרי קבלת המכתב נתקבלה הידיעה הנכונה:

טרגדיה איומה אירעה אמש באחת המעברות שליד מגדל-גד.

ילד בן 5 נכזה קשה וכעבור שעות מספר מת מפצעיו.

אם הילד השאיר אותו לבדו בתוך מיטתו, כשבתוך פה שעמד בצריף בערה האש. הילד התעורר משנתו, נגש לפה והתחיל משחק באש הבערת שאחזה לפתע בבגדיו. לקול צעקותיו נזעקו השכנים, אך לא הצליחו להצילו.

אין המערכת סבורה שיש לה מה להוסיף לשתית תעודות אלו. היא מגישה אותן לקוראיה — שיעשו כדרישת מצפונם. חברי המערכת עצמם תרמו, בינתיים, שלש פתילות חדשות.

מכתבים

תורת האומה איה?

מאמרם הגדול על משפחות החללים ("העולם הזה" 678) גרם למהפכה גמורה: כל האלמנות העובדות קיבלו תוספת חר' שית של 8 ל"ל, ומר גוריון עצמו עי' בד תיקון לחוק. לדעתי אסור לכם לחדול ממלחמת-מצווה זו. אחרי הנצחון הראשון עליכם להמשיך ולהמשיך, עד שהעוול ית' קן במלואו.

ד. ג. אלמנת חייל

חקירת "העולם הזה" בפרשה זו נמי שכת, והעתון יוסיף להודיע לקוראיו את התוצאות.

אין מקום

בצער ראיתי ב"העולם הזה" (685) את תמונתה של אותה "שחקנית" — סילבאיה.

מאניאני, שכל אמנותה גירוי יצרים. לדעתי אין לה מקום בעתון כה רציני.

אסתר דוינסקי, חיפה

לצעדנו.

"תלמידים מורדים במוריהם"

תלמידי הגמנסיה "שלוחה", שכתבתם עלי-הם ("העולם הזה" 685), הם באמת חברמנים ומבטאים את דרישת רוב הנוער בארץ. זהו בטאון הצברים, והולאי ויכולנו להקים "סובייט" כזה בבית הספר שלנו, כי פה רוכבים עלינו קשות.

אסתר, רוני זנירה

בית-מדרש למורים, בית-הכרם

אני מקוה שאינכם מזדהים עם דעות אנשי "שלוחה". לא חשבתי שהנוער יאמס בקורטוב המעט המוגש לו מאוצר יאמס ישראל, ויבכר להמירו בחכמה יוגנית ודור-מיה. בוז להתבסלות העצמית.

משה נעמי, תיכון, ת"א

רעיון הוצאת בטאון כל-תלמידי, שיהיה כלי בטוי לתביעות התלמיד. מקורו במח' לקה השמינית (מגמה כלכלית) של ביה"ס התיכוני למסחר (גאולה). אנשי "שלוחה" שלחו נציג לאספת המערכת, אך נציג זה נעלם לפתע כשאתו רשימות תכניותיו.

אך עלי לתקן טעות קטנה שחלה ברשימתו "גבאילה פויה" ("העולם הזה" 684): "בא-לוט", דובע העניים, אינו בורשה, כי אם בלודו.

צבי זיידלר, קב. צאלים

נראה שעורך המדור הזניח את תפקידו ולא ביקר במקום ההוא.

רותי מתלבשת

דוש פשוט מבייש את רותי. אם היא בחורה כל כך נחמדה ומכובדת, ונוהגת

אפילו במכונית משלה, מן הראוי שתקנה לה פעם בגדים חדשים.

שולמית ליבוביץ, ת"א

דוש נשוי, ויתכן שאינו רוצה לעורר מחשבות בלב אשתו.

לרותי של דוש חסר בורג בראש. אם כבר לוקחים תורתנועה ממודעות הבחירות, אז למה היא לקה, "ב". לוא לקחה, למשל, "ח". יכלה לנסוע בכל הארץ.

איתמר מירז, ת"א

וכל המפא"יניקים ישבו בתל-אביב?

השער

אתם עקבים שזה נורא. פעם הופיעו על השער רק בחורות. העירו לכם. שיניתם. עכשיו יש רק בחורים, ולפעמים אתם מכ' ניסים גם איזה מטאטא. שמא תתנו לקור'אים לבחור?

יוספה, משה, חיים, אורי, חיפה

אז מה יקרה למטאטא?

גורלו של איש הגורל

לקבוע ש"האמריקאים חולו... לתמוך בציאנג והפסידו את זרם הדולרים, ועי"כ הוחש גורלו של ציאנג" ("העולם הזה" 685) — זהו טרוס המציאות. לך נא בעל המאמר של הסטטיסטיקה וייתכן מהי כמות הנשק והדולרים שזרמה מאמריקה לציאנג בתקופה מ-1945 עד בריחתו לפורמוזה.

יעקב צור, שכ' מחלול חוששנו שהשקפתו הפוליטית של הקור'א צור מאפילה על הערכתו את העובדות. ממשלת ציאנג הופקדה בפרוש עי' דין אצטיון (דבר שנתגלה במיסמכים הסודיים שנתפרסמו בקשר עם "ציד המכשפות" בא' מריקה), ואפילו היום מהווים ידידיו של ציאנג (ובראשם מקראתור) מעוט קטן בחוגי השלטון בושינגטון.

מאמרם "איש הגורל: מאו צה-טונג" היה שוב סימן-דרך בעתונות העברית, הן מבחינת עושר העובדות והכתיבה המושכת, והן מבחינת האובייקטיביות. מדוע לא חתם עליו מחברו?

ישראל רביץ, ירושלים

המאמר, כרוב המאמרים מסוג זה בע'

תון, הוא פרי מחקר קולקטיבי של כמה מחברי המערכת. האם מאו צה-טונג הוא כבר חבר שלכם, שאתם קוראים לו כל הזמן בשמו הפרטי מאו?

חביבה כהן, רחובות

הקוראה חביבה טועה: לא היתה כאן כל כוונה של אינטימיות יתרה. הסינים כות' בים את השם הפרטי אחרי שם המשפחה, ומאו (כמו צ'יאנג, וו, הו וקים) הוא שם המשפחה.

"הצבא והמקצוע"

תשובתכם למכתב הדורש שחרור מן הצבא לתלמידים הרוצים להמשיך בלימוד'יהם ("העולם הזה" 684), כאילו שחרור כזה פירושו השתמטות של כל בני העשר'רים, היתה נכונה לוא היה מספר המקומות באוניברסיטה הירושלמית בלתי מוגבל, וכל הנחה לא היתה ניתנת למעוטי האמצעים. דבר זה אינו נכון.

אנו תובעים לצרף לעתודה האקדמאית באופן אוטומטי כל מי שנמצא עי' הנהלת האוניברסיטה ראוי להירשם; להבטיח שחרור מן הצבא לכל שנות הלימודים, בתנאי שהתלמיד ימלא את שנות שירותו אחרי שגמר את האוניברסיטה, בצורת שרות בצבא במקצועו הוא.

ועד תלמידי השמיניות בת"א (ע"י מיכאל מנר, רחוב וייס 7, ת"א)

עם כל הערכתנו לצורך במשמרת אק' דמית צעירה, אינו מסכימים לתביעות אלו. עמדת מרבית האינטליגנציה, שנדבקה ביי' מילחמת-העצמאות למשרדים ונתנה ל"אני שים הפשוטים" למות בשווחות, היתה תופעה שאינה ראויה להערצה ולחיקוי. כל עוד יש צורך בצבא, מוטב שגם המשכילים יתערבבו בשודותיו עם אחיהם הפחות מאו'רים, גם בתפקידים הבזויים של חיל'ה הגלים. אט יש כלכל לתת זכות-יתר'ר ממי' שהו, הרי זה רק לקומץ קטן של בעלי כשרון יוצא מהכלל.

ירושלים מחכה

חיכינו אלפיים שנה, אולם אין לנו עוד סכלנות. בואו לירושלים ועשו רפורמגיה על הירושלמים המחפשים את המחור.

יחזקאל חזון, ירושלים

והצדק היכן? במדור זה כבר הופיעה ירושלמית אחת ("העולם הזה" 675), ואילו חיפה (שאמנם אינה מחכה 2002 שנה) לא היתה עדיין מיוצגת כלל.

ירוק ואדום

כמה פעמים צנח "צנתן צה"ל" המודיע ("העולם הזה" 685), שקופצים מן המטוס עם הידלק האור האדום?

אחרי 20 צניחות בצה"ל נדמה לי, שה' אור האדום מסמן את ההיכוך לקפיצה, ועם הידלק אור זה צועק המשלה את הפקודה "היכוך". ובהידלק האור הירוק צועק המ' שלח את הפקודה "קפצו".

צנתן משוחרר, ת"א

אולי גורם הגובה הרב לעיוורון צבעים?

שוועלי שמשון

מה כל הטרסק הזה שאתם עושים מס' ביב ל"שוועלי שמשון". אמנם פלוגה זו פצ' לה רבות, אבל יש פלוגות וחטיבות שעשו לא פחות, ואיש אינו מזכירן.

ש. ל., תל-אביב

מי אשם שהפלמ"חאים, למשל, הם כל כך צנועים ושונאי פרסומת?

ה ש ע ר

כשצלמנו הולך למעבדה לפתח את תמונותיו, קורה לפעמים שבגליל נשארו עוד שתיים שלוש תמונות לא מצולמות, ולכן יש לה מול לדייווי, המופיעה השבוע בשער, להיות אחת מהצעירות המ' צולמות ביותר בעיר.

דייווי החוגגת בקרוב את יום הולדתה ה-20, הגיעה ארצה לפני חצי שנה. נסיעתה מורקוצקה אובלסט גורוד טאמוט בערבות סיביר לשער העליה היתה ארוכה מאוד, ומכיון שכבר ישבה 6 שנים בסיביר הרחוקה בין מווגולים ועגלות שלג, המבילות עי' צבאים במקום סוסיים, ישבה במחנה בארץ רק יום אחד. לדייווי נטיה לאמנות והיא מצוירת בעצמה. לדעתה הצלום הוא אחת האמנויות הגדולות של המאה ה-20. היא מצאה לה תיכף עבודה במעבדת צלום, והיום היא כבר מפתחת פילמים, מדפיסה תמונות ומרששת אותן.

דייווי קצת קצרת ראי' וממציאת בעיניה — דבר הנותן לה חן מיוחד — היא יודעת, אבל נשבעתי שזה "לא ככונה".

מעשרות תמונות מקריות, שצלם אותה צלמנו (בלי כוונה לצלם שער) ראה העורך אחת, שפשוט אי אפשר היה לוחר' עליה ולהכניסה לאלבום, וכאות הוקרה על עבודה קשה במעבדה מוגשת לה הפתעה, שדע עליה רק בצאת הגליון. חבל רק שדייווי מבלה 9 שעות ביום במעבדה חשוכה, שאף קרן אור אינה נכנסת אליה, אבל לעומת זאת אפשר לפגוש אותה לעתים בליות אחותה (גם היא נחמדה) על הירקון, שרות דואטים רוסיים בליות מנדולינה.

לשמו על הקלעים, ובאותו פרק של זמן לזכות בנקודות. ברמת'גן נערך ה"פנילה" של ה"קונצרט" וכאן גברו היוגוסלבים על נבחרת (אם כי הרכב הנבחרים לא עלה יפה) "הפועל" (נצחון — 51 : 45).

הידר ובזו. בעת שעלו השחקנים היו גוסלים בתלבושתם הצבעונית, שהוכרה את תלבושתם הרעשנית של הקבוצות מ"אצות-הברית וקנדה, אפשר היה לקחת מ"המשחק יזכיר את משחק הקבוצות האמריקניות, ששחקן על אותו המגרש עצמו — "מכבי".

רעיון מעטים לפני סוף המשחק גברה המתחיות על המגרש, ובשורות הקהל, בגלל מאזן הסלים, שנתקרב וכמעט השתווה, ו"נראה היה שבחור "הפועל" ישיגו את הרכבת.

הקהל, אף כי מספרו לא היה רב ולא מלא את יציצי האצטדיון, כיסה את הגרעון המספרי בעורך קולניות של הידר ובזו.

מלך הגורים

דחיית הליגה, והצעת מדור הספורט (גליון 680) לבחור את "מלך הגור" לים, הביאה קורא זריו, ב"דורו קרש מחיפה, לכתוב ולמסור את "מלך הגורים" לשנת תש"י, חמשת הראשונים הם: יוסף מרימוביץ מ"מכבי" ת"א הבקיע בעונה 33 שערים מתוך 20 משחקים. אחריו צועד מוסיק ליט — באק ("מכבי" רחובות) שכבש 26 שערים מתוך 15 משחקים. שלישי בא שמואל ישראלי מ"מכבי" ת"א, שרכש 23 שערים במשך 16 משחקים, לפני אליעזר שפיגל מ"מכבי" פתח-תקה, שהשיג 22 שערים מתוך 14 משחקים.

החמישי ברשימה הוא אשר זליקוביץ מ"הפועל" פ"ת, שרכש 19 שערים מתוך 13 משחקים.

אם כי בעונה הזו עדיין לא החלו משחקי הליגה, הרי סיכומו של בן חיפה מראה: יהושע גלור מ"מכבי" ת"א, שהשיג 11 שערים מ-6 משחקים לפני צביקה סטודינסקי, אף הוא מ"מכבי" ת"א — 5 שערים ב-4 משחקים; שפיגל כבש 4 שערים מתוך שני משחקים; יצחק גמבש, "בית-ר" תל-אביב, הבקיע 3 שערים בשני מש"קים. יוסלה מרימוביץ עבר לסוף הר"שמה, מאחר שרכש שלשה שערים מתוך שלשה משחקים.

הרשימה נערכה עד משלוח המכתב בלי לקחת בחשבון את משחקי הצבא.

רכבה עלתה על הפועל

(ראה עמודים 9-8)

מסע הנצחון של שחקני זיליוניצר ("רכבת") על אדמת ישראל השתרע מא"ל השחר שבגליל ועד לבירה הירושל-מית. האורחים קיימו חמשה משחקים, וב"ארכה מהם יצאו בנצחונות יפים, עד כמה שהדבר אינו מתקבל על הדעת, הרי למרות הצלחתם ונצחונותיהם לא התעלו הכדורסלנים האורחים מארצו של סיטו לדרגה גבוהה במיוחד, ואף השתוו למש"חק הנהוג בארץ.

הכדור נפל לים. בתחילת משחקיהם של אנשי הרכבת התאכזבו החיפנים. דרגת המשחק לא התרוממה כיאות לקבוצה אירורית, אך הסיבה היתה נעוצה בים. 27 יום טולטלה הקבוצה בנסיעה על פני הים ולא, חס וחלילה כיאות לקומנוסטים טובים, באנית לוקסוס אלא בספינת משא בשם בלתי מפורסם כ"אויצ"ה. התוצאה: שלש דחיות של משחק הבכורה בישראל. הטיול כשלעצמו היה די מעניין בשביל השחקנים הצעירים, ביקורים בכמה ארצות באירופה ופגישות. אך טעות אחת היתה בעוכרי הקבוצה: באחד האימונים באניה נזרק הכדור לים במקום לטבעת הסל, ומאז אבדו עקבותיו בין הגלים...

רכבת אקספרס במתכונת ישי-ראל. נראה שהשחקנים האורחים קשורים מאד בשם שאותו הם נושאים: הרכבת. הם צעירים וחסונים ויועדים לנצל יפה את יתרונותיהם הפיזיים. הטכניקה בנויה על העבודה הקבוצתית והמהירות — רכבת אקספרס. אך הרכבת מאבדת לפעמים את החוש המקשר בין הקרונות המרובים, והקבוצה אינה משחקת תוך תיאום וליי כור. וכך קרה שהתלאביבים ידעו לנצל פרצה זו ולזכות בנצחון היחיד. הרכבת חייבת להיות דייקנית ביותר, ואם היא פור עלת לפי קצב הרכבת הישראלית, הרי היא מאבדת הרבה מכורסה ויכולתה.

רכבת של סטודנטים. רבים יפתצו לדעת ששחקני הכדורסל היוגוסלבים אינם עובדי רכבת כלל ועיקר. כל חברי הנבחרת הם סטודנטים באוניברסיטה של בלגראד. אך בין ההרצאות המקצועיות קרי הוא — ספורט. הענף הפופולרי ביותר בין סטודנטים (בכל האוניברסיטאות בעולם) הוא הכדורסל, וכאשר משיגים רמה רוצים להופיע בעולם הרחב. כדי לבקר בארצות זרות יש צורך בכסף, ואגודת פועלי הרכבת הישראלית לקחת את הסטודנטים תחת חסותה ואף לתמוך בהם. מאז ועד היום משחקים הסטודנטים בשמש של פועלי הרכבת...

5 משחקים ב-5 מקומות. האורחים לא זכו פעמים במגרש אחד, ועל כך יש לברך את מרכז "הפועל", שארגן את המשחקים בצורה שכל אחד, בכל פנה בארץ, יוכל איך שהוא לחזות במש"חק. לחיפנים נתנה זכות הבכורה. לאחר ירידתם מהאניה נגשו האורחים בעיר-הנמל ב"הפועל" המקומי (נצחון — 34 : 32) בתחרות השניה הגדולה במקצת את הפרש מאזן הסלים, ובמשחק הבכורה באילת השחר (שיא של אלפי צופים!) הכריעו (נצחון — 24 : 19). מכאן נדדו הסטודנטים היוגוסלבים לירושלים וכאן הדבירו את הקבוצה אלופת "הפועל" ירו-שלים — בתוצאה גבוהה (נצחון — 56 : 33). כאשר הוטל על האורחים לשחק ב"שלוח" בתל-אביב, נחלו את הפסדם הראשון היחיד בכל מסעם (הפסד — 24 : 29). נערי "הצבי" הצעירים ידעו

הפראי שמשר על בדידותו, והביט על שאר מנהיגי ערב ככופרים מנוונים. הוא ראה אותם כאנשים שמחובתם לטפס לו והב, באמצעות רבבות עולי הרגל הבאים לבקר את מכה, עיר הקודש המוסלמית.

בשנת 1939 נתמנה ציר מצרים בבול-גריה, בעלת המיעוט המוסלמי הגדול, ומשם הועבר לאיסטנבול.

בני דוד. בועידת השולחן העגול בלונדון בשנת 1938, יצא בהתקפה חריפה נגד הגירת יהודים לא"י, למרות שתמיד כינה את היהודים "בני דוד". אולם יחס קירבה כזה העניק ליהודי המזרח בלבד, שלא עזבו את המרחב, ולא ליהודי אירור-פה, שאת הגירתם לא"י כינה "פלישה זרה".

עמדתו התקיפה הביאה לו מינוי כאח"ראי לענינים הבין-ערביים במשרד החוץ המצרי, בדרגת ציר. בשנת 1945, עם הקמת הליגה הערבית, נתמנה מוכירה הכללי הראשון.

משה שרת ועזאם באשא בא-דוד 1947

במסיבה אינטימית הגדיר את תפקידו עזאם באשא, גבה קומה, רזה, פסי שיבה בשערותיו, כ"נציג העם הערבי בעולם". הוסיף אחד הנוכחים: "נציג מצרים בארצות ערב..."

ואכן, עיראק מחתה לא פעם על החופש המוגזם, שמרשה לעצמו עזאם בהשתמשו בפינוי כוחה של הליגה. הדבר הגיע לשיא לפני כשנה: עיראק דרשה את התפטרותו, ונכנעה רק לפני איומי מצרים לעזוב את הליגה — כלומר לפוור את הליגה. אולם בזה לא נסתיימה הפרשה: כאשר העמיד עזאם באשא את עצמו (ואת הליי-גה אחריו) בראש המאבק המצרי נגד אנגליה בארצות הברית (עזאם שהה שם כמשקיף באוי"מ) עשתה מכך העתונות הבגדאדית מטעמים.

"אני אפרסם ספר שחור", מבטיח אל-אערגי, "בו אסיר את הלוט מעל השע"רוריה הגדולה, ששמה עבדל רחמאן עזאם באשא, ואז יכיר העולם את פרצופו הא-מיתי..."

שערוריה ושמה עזאם

מוסא אל אערגי, מי שהיה מוכירה המדיני של הליגה הערבית, וסולק מתפקידו בהשפעת מצרים, מצא סוף דרך להתיי-נקם במסקליו. בימים אלה החל לפרסם בבגדאד שורה של מאמרים, בה הוא תוקף בחריפות את עזאם באשא, מוכירה הכללי של הליגה, ומיחס אליו האשמות חמור-רות ביותר ביחס ליושור, נאמנותו ומלוי תפקידו.

למי אל אערגי, קשר עזאם קשר נגד המלך פארוק, ביחד עם ארגון האחים המוסלמים, שהוכרו כבלתי חוקי, מאחר שאחד מתבריו רצח לפני כשנה את ראש הממשלה המצרי מחמוד אל נוקראשי. רק עם עלות הוואפד לשלטון חזרו האחים בינתיים, כמובן, אבל האירגון הזה את הכות של אל, לאחר שאחמד אל-בנא, מנהיגו הדמגוגי נרצח.

אולם לא רק נגד פארוק רוקם עזאם באשא את מזימותיו, מספר אל אערגי: הוא אשר עמד מאחורי הרצח של האימאם חיאא התיי-מני בפברואר שנת 1948, שלא העריך, כנראה, את כוחו המלא של מוכיר הליגה.

ובצטטו את חאג'י אמין אל-חוסייני, מופתי ירושלים לש"עבר אומר אל-אערגי: "עזאם באשא הוא מרגל בריי-טי המשתמש בכספי הליגה לטובתו הפרטית, ולטובת מקורביו". והוא ממשיך ומתרגע, כנראה מפני שלא זכה הוא עצמו, אל אערגי, להיות בין מקורביו של המד-כיר הכללי.

"תחי הריי פובליקה!" עי-אל רחמאן עזאם נולד במצרים בשנת 1891. חייו הת-הלו כחי כל אותם הי-

ערים בני המשפחות הבורגניות המצריות — בייס עצמיי בייס תיכוני וכזכות מיו-חדת: הפקולטה לרפואה של האוניברסיטה בלונדון.

משם נעלמו עקבותיו, עם פרוץ מל-חמת העולם הראשונה, עד אשר הופיע פתאום בשורות הצבא התורכי בבלקן. כאשר נסתיימו הקרבות באירופה, הפליג לטריפוליטניה והצטרף לכוחות הנלחמים נגד האיטלקים. ב-1918 הכריז על הקמת הרפובליקה הטריפוליטנית.

אולם האיטלקים לא רצו לשתף פעולה, שלחו נגדו יחידות צבא חזקות, וקבעו מחיר על ראשו. עבדל רחמאן נמלט על נפשו למצרים.

שם הקנה לו עברו המפואר פרסטיגיה רבה, והוא נבחר לפרלמנט המצרי. הוא הצטיין בתמיכתו הנהלכת בכל הנוגע לאיסלאם ולערבים, וזכה להתמנות כציר בארצות מוסלמיות נידחות: איראן, עיר-ראק, אפגניסטאן, ובשנת 1936 בערב הסעודית, אצל איבן אל-עסוד, ראש השבט

הבורק שיטתית את דעת הקור-

האחרון לחקירת מצב העולם

כמעט בכל היחידות מצא כי גליונות העתון

מגיעים בכמות שאינה נותנת לחיילים

ביחידות היבשה קבלו העתון?

בין העני

נים שמצליהם שוכן העולם הבא מתגעגעים בכל זאת אל העולם

הזה. גם לאנשי הים יש פנאי לקרוא.

שכשנפל הימה הגליון היחיד.

דרשו המלחים צמאי התרבות

למשותו מן המצולה.

שפשטו לא מזמן את מדיהם.

של אדם. עקב העובדה

לכן החלטנו

בשמש על מנוי מיוחד

לדואר הצבאי. לפני

מנהל ההפצה של העולם הזה

הקדיש אתו החדש

במחנות הצבא.

מגיעים, או

אפשרות לקרוא במנוחה את

פניו בשאלה חוזרת: מדוע אין שולחים לנו את

מייסי חיל האויר, המסתובבים להם להנאתם

נים, שמצליהם שוכן העולם הבא, מתגעגעים בכל זאת אל העולם

הזה. גם לאנשי הים יש פנאי לקרוא.

שכשנפל הימה הגליון היחיד.

דרשו המלחים צמאי התרבות

למשותו מן המצולה.

שפשטו לא מזמן את מדיהם.

של אדם. עקב העובדה

לכן החלטנו

בשמש על מנוי מיוחד

לדואר הצבאי. לפני

צאת שאר הגליונות לשוק האזרחי.

העורר

תלוש

א. לרשום מנוי על שמו של החייל/החיילת

או צבאי

ב. המנוי השנתי המיוחד לחיילים בסך 4 ל"י (כולל דמי משלוח) מצורף בזה.

חתימה

כתובת

העולם

המלחמה ענב התפוזים

מתאים להחלטות לשכות העבודה המקומיות, הוקמו ועדות ממשלתיות ובהכרעת שרת העבודה הוצבה גורמה לכל פועל: 8 תיבות פרי ליום.

יחד עם ההעלאה הקטנה הזו בפריין העבודה (לפני המלחמה: ערבים 15 תיבות ליום, יהודים — 10 תיבות ליום), הוכנסו כמה שיפורים בעיבוד הפרדסים; במקום שיטת ההשקאה הישנה בתעלות, הובאו צנורות המטרה מאמריקה, המחסלים כמעט לגמרי את הצורך בידים עובדות לעצם הזקוקת הפרדסים. וכבר בעונה הבאה יוכנסו, לפי התכנית, מכונות חדשות לאריות הפרי.

וכך, בפעם הראשונה מאז שנים רבות, החלו מדברים על הרחבת הענף, על נטיעות חדשות, על שיקום ועל רווחים. אולם אי-אפשר למכן ענף זה לגמרי, כי אין מכונה היכולה לספס על סולם ולקטוף את הפרי מן העץ. זוהי

"יצוא של 15 מיליון תיבות פרי-הדר היה נותן למדינה:

המשבר התחיל בעצם בשנת 1939. עד אז היה ענף הדרים יסוד הכלכלה הארץ-ישראלית, וברחבי העולם היתה התנועה הציונית קשורה בתמונת הגערה החייכנית, החבושת כובע סמבל, ניצבת על סולם בפרדס וקוטפת תפוזים.

אולם בשנת 1939 פרצה מלחמת העולם השנייה. אנגליה, הקונה העיקרית מאז ומתמיד, חללה לחשוב על המיצור הבלתי חיוני למאמץ המלחמתי — תפוח הזהב של ארץ ישראל. והאוניות — אלה שלא טובעו — היו דרושות להובלת חיילים וטנקים מקצאי העולם, ולא למותרות. הפרדסן לא מצא קונה לתוצרתו, ופרדסו הפך לעול מבחינה כלכלית; הוא חדל להשקיע בפרדס את הטיפול המתמיד, הדורש מספר רב של ידים עובדות. רק בעזרת הלוואות הממשלה הוחזקו הפרדסים, אולם במינימום של טיפול, התוצאה: ירידת תגובת דונם פרדס מ-80 תיבה

25.000 יחידות דיון

בממצע ל-61 תיבה. כי העץ שאינו מקבל טיפול מלא מתנוון ונחשל.

המירדון. היה זה צעד ראשון במירדון, שהעמיד את הענף הפורה בפני סכנת חיסול. בשנת 1939 השתרעו הפרדסים על שטח של 300.000 דונם — כ-60% רכוש יהודי ואילו עתה הצטמק שטח זה ל-120.000 דונם (רק בגבולות המדינה), ומהם 80% רכוש יהודי. שטח הפרדסים מעבר לגבול אינו מגיע לשליש השטח הכללי, ואין הוא מסביר את ההפרש בין השטח של אז, וזה של היום.

התוצאה המוחשית ביותר היתה ירידת כמות ייצוא פרי-הדר: 15 מיליון תיבה בשנת 1938 ל-4,5 מיליון ב-1949. עם סיום המלחמה העולמית, החלה הפרדסנות להתאושש. הקניית הגדולות של אנגליה, שהיו מרוכזות בידי משרד המזון הבריטי, והדרישה לפרי הארץ, העולה בטיבו על כל פרי הדר אחר בעולם, יצרו סיכויים טובים מאוד. אפילו כאשר החלו בקליפורניה, שבארצות הברית, בנסיונות לגדל פרי שיעלה, או לפחות ישתווה לזו השמוטי הארץ-ישראלית, לא הצליחו והיפא אורנג' נשאר מלך התפוזים בעולם.

12.700 טרקטורים

השטחים כרצונכם לפרדסים, הגדילו את תוצרתכם ככל שתוכלו, יפו וקשטו את התיבות. החישוב העיקרי הקובע בספרד הוא: להשיג דיכיונים, וכדי לעודד את ייצוא הדרים, נותנת הממשלה פרסים גבוהים ביותר לפרדסנים. שער הליי-ש הרשמי בספרד הוא 31 פזטה. תמורת שיווק הדרים, נותנת הממשלה לפרדסנים 62 פזטה ללירה. מלבד זה, היא נותנת להם 20% במטבע זה, לעשות בו כטוב בעיניהם. וזהו סוד הצלחת ספרד בתחרות השיווק עם הפרי הישראלי.

סוחר פרטי באנגליה מבכר פרי זול, הנמכר לא לשם רווחים אלא לשם השגת דיכיונים, על פרי שמחירו גבוה. האיכות אינה מכרעת עתה.

והנה הופסק עתה הקטיף, לאחר שהזהרות הפרדסנים נשמעו לשוא. אם הממשלה מעונינת בדיכיונים, עליה להקריב משהו, הם טוענים, אחת יאבד מקור הדיכיונים.

הם מוכנים להמשיך בייצוא, רק אם תתחייב הממשלה לכסות בסוף העונה, את ההפרש בין מחיר הייצור ותמורת המכירה.

"אילו היה זה ענף הסתדרותי", טוענים הפרדסנים, "היה

אולם מצב זה לא נמשך זמן רב — פרצה מלחמת העצמאות, ושוב לא היו האנשים פנויים לטפל בענף כלכלי בלתי חיוני למאמץ המלחמתי. הפועלים הערבים ברחו והפועלים היהודים היו בחזית. יחד עם הפועלים הערבים, ברחו גם הפרדסנים הערבים, ורכושם היה הפקר. משאבות פוצצו, מנועים סולקו והעצים נשארו לחסדי הטבע — התייבשו ומתו.

שוב ירד מסך המוות על הפרדסנות.

החיה השחורה. המלחמה נסתיימה והלכה, מלאי הידים העובדות חזר התמלא ע"י רבבות העולים החדשים, והמדינה למדה מונח חדש ואכזרי: דיכיונים. הוחלט להציל את הפרדסים מהתנוונותם.

הפרדסנים פנו עתה ללשכות העבודה לקבל פועלים. אך נוכח שכר העבודה המקובל אצל היהודים, כמה זעקה בחוגי הפרדסנים: השכר הגבוה ירוס את הענף, יש לתאם את השכר לאפשרויות הפרדסנים; פריין הפועלים החששים החסרים נסיון, ירוד מאוד; הזקוקת פרדסים אינה רגשית יותר...

הפרדסנים, שגילמו תמיד את החיה השחורה

133.000.000 ק"ג בשר

בספרות תנועת הפועלים בשל עברם, כשרבים סירבו להעסיק פועלים יהודים והעדיפו את עובדות הערבים הזולה, נתקלו בסירוב מחלט: אתם מוכרים לנו היטב; בוכים שהנכם פושטים את הרגל, ובכל זאת יש חשבון בבנק, ולפעמים גם אוטו פרטי בתצורת בתיכם החדשים.

תחילה נשאר הדבר בגדר סיכסוך מקצועי בין פועלים ומעבידים, רק כשהתברר שבעיה כה רצינית אינה נושא

יחס הממשלה שונה לגמרי. אין מאחורינו ארגון חזק כמו "התנובה", היכול לכסות הפסדים בענף אחד, על ידי העלאת מחירים בענף אחר. והממשלה אינה נוקטת בשום פעולה, שתבטיח לנו הכנסות הוגנות. דבר זה עלול להתקדם לא בנו בלבד. על השלטונות להבין שהם נוהגים במקרה זה כאותו מאוהב, שתלה את עצמו תחת חלון ארוסתו, כדי להתקם בה..."

השוק האנגלי מתפורר

תמיד עמדה אנגליה בראש רשימת קוני פרי החרד הארץ-ישראלי. לא היה כמעט בית באנגליה, שלא ידע את ה"יפא אורנג'י" ובחג הי" מוגד היה התפוז מעורן שאין לוותר עליו. בסוף המלחמה רוכזו קניות הפרי בידי רשות ממשלתית, ונציגי המועצה לשיווק פרי החרד היו מתקשרים עם הי" ממשלה האנגלית, וחותמים על חוזה לספק את כל תוצרת אנגליה. אי"ל עתה הועברה הקניה לידי סוחרים פרטיים, והי" מכירות נעשות בקמעונות.

גורמים

מלחמת העולם פורצת

התקפות הצי וחיל האוויר הגרמנים, ואחרי כמה חודשים גם התקפות הארטילריה על קווי התחבורה הימית הבריטית, ערערו את עצם יסודה של אנגליה. את חומרי הגלם הדרושים לה, היא מקבלת מעבר ל"ימים" עליה לשי"לוח יחידות צבא וציוד למזרח הקרוב וליוון. האניות שישנן אינן מספיקות, ואין מקום במטעןן אלא למצריכים החיוניים ביותר. פריההחרד של ארץ ישראל אינו ברשימת מצריכי המלחמה ההי"וניים. הוא נשאר ונרקב בפרדסים.

פריין העבודה יורד

חלק גדול של הי"פרדסים העסיק תמיד פועלים ערבים, אולם אחרי מלחמת העצמאות הוכנסו לע"י נה זה עולים חדשים, שלא היו רגילים לעבודה הקלאסית. מלבד זה היו הציוד ושיטות העבודה מיושנים ובתרייעולים. הי"תוצאה: עליה שכר העבודה ב"י10% על שכרו של פועל אמריקאי, ואינו התוצרת הי"גיטה רק ל"50%. כשנקבעה תפוקה מינימלית לפועל, לא סיפקה זו את הפרדסים — כמד הירים כאלה החזיקת הפרדסים אר"נה כראית.

הערבים בורחים

בראשית 1948, כאשר נסגרו נמלי הארץ, התפוסים בידי היהודים, בפי"ני יוצא פריההחרד הערבי, המשיי"כו הפרדסים הערבים בכל זאת לעבד את מטעריהם, בתקווה כי לא רחוק היום, שבו יוכלו שוב לשווק תוצרתם בעולם. אולם אחרי כ"יבויש כפרים ואזורים הקלאיים ב"ידי צבא ישראל, נמלטו הערבים על נפשם והפרדסים נשארו הפקר. נתי"חידה המשיכו הערבים לשאת פרי, אך מחוסר השק"אח ועיבוד מתו העצים.

גנבות פושטות בארץ

"זהו קנה הקש ששבר את גבו של הגמל" מת"לוננים הפרדסים. תמיד היה מקובל, שאפשר לקטוף תפוח או אשכול לית, בשעוברים ליד פרדס. דבר זה לא הזיק כל עוד נעשה בממדים קטנים. אולם עכ"י, הפך כיבוד עצמי זה למגפה ממש. פרדסים שלי מיום נקטפים ב"י"רם הספיק הפרדי"סן לקטוף את הי"פרי. אין זה ענין של מה בכך, כי מלבד הפועל הערבי בד בסביבה וקוטף "כמה תפוזים" גנבים פרי גם באופן שיטתי ב"שקים וגם אפילו במכוניות.

ההתחרות בעולם גוברת

בה בשעה שכ"יכלת ארצות רבות נהרסה והלכה בשר"נות מלחמת הער"לם, הגלירו פצעי"המלחמה של ארץ"אחת: ספרד. כ"י"השיג את המ"י"בע הזרה הדרושה לה טיפחה את ע"י"ההדרים. נ"י"ובוא השלום יכ"י"ה ספרד להציע את תוצרתה ב"י"מויות גדולות ו"י"מחירים נמוכים ביותר. בראותם שהעסק מכנס הי"חלו הספרדים ה"פכים שטחים קט"ינים רבים לפרדי"סים. והנה קם לפ"י"ה הארץ-ישראלי, שהיה העדיף ב"י"ווקי אירופה, מת"י"חרה חזק במחיר.

ג'ירק יותר כדאי

פעם סיפקו הערביים בים — בארץ, בדי בנודסוריה ומצרי — חלק ניכר שוב בורקות. אי דם מאז מאורעות 1936, מוכרח היי שוב לספק בעצמו את צרכיו בשטח זה. שטחים גדולי לים של אדמות בור עובדו לגני ירק. אולם גם פרי דסים רבים נעקרו, ובמקומם נשתלו ירקות, שצריכתם אינה תלויה בשווי קים עולמיים. או במצב הפוליטי, והמחירים טובים מאוד. בשרון הפי כו מושבות, שער קר קיומן היתה הפרדסנות, למושי בות של גני ירק.

הבית דוחק את העץ

שיכונים חדשים מוקמים והולכים, ופח ושם, בין ערי מות החצץ והתבי ניות של הכתים העתידיים לקום, נראים גם שלדים שרופים של עצי פריהדר, שרדו פרדסים שכיסו פעם את השטח. כל הישובים הישי נים מתרחבים, רי במקום לבנות כתים הרחק מן המרכזים הישנים, בונים על האדמה החקלאית — חגר רת הפרדסים — המשתרעת סביב כל מושבה. מחיר המגרשים גבוה, והפרדסים הפסיקו בלאו הכי להיות עסק מכנים, בהשי ואה לשאר העסי קים שבמדינה.

המאזן המסחרי התערער

לארץ היו תמיד שני מקורות עושר טבעיים — הפרדי סים וים המלח. התעשייה היתה מצומצמת, כי חסי רי המרי הגלם והשקעות ההון הגדולות, שרק כי עזרתם יכולים תע שיה וייצור המוני להתחרות בתר צרת העולמית. לכן תפסו שני עני פים אלה את המי קום הראשון והי שני. אף פעם לא קרה ששני ענפים יסודיים אלה ישותקו בעת ובעונה אחת. אך דם מאז מדחמת העצמאות מת מסי על האשג של ים המלח, ואילו ענף הפרדסנות צולע.

אמנם הממשלה עוזרת...

בעזרת המלוחה הי אמריקאית הכניסה הממשלה שיפורים חיוניים בענפים משקים רבים, לי רבות הפרדסנות. עד אז היתה נהי גה שיטת הצלחות בהשקאת הפרדי סים, שהצריכה עבודה רבה וגרי מה לבזבז ניכר של מים. עתה מור שקים כמעט כל הפרדסים ע"י צנרי רות אלומיניום קלים, שאפשר להעבירם ממקום אחד לשני, לפי צרכי ההשקאה. שיטה זאת מאפי שרת גם מעבר הפשו למקטורים קטנים, החורשים עתה במקום הסוס.

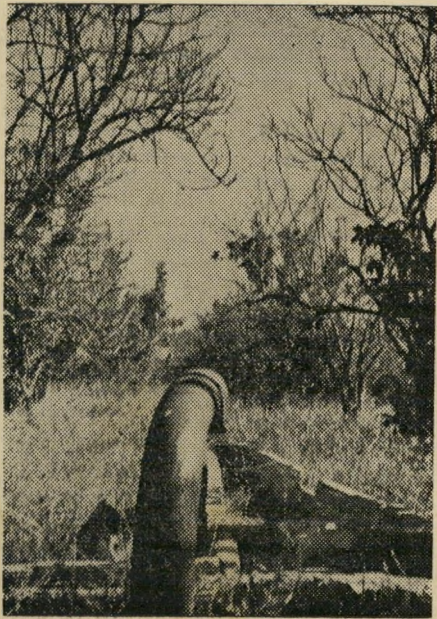
היצוא ירד לשליש

פעם המו כל דרכי התחבורה בארץ — רכבות, דרכים וכבישים — מתגר עת מובילי הפרי לגמלי המשלוח. אניות עגנו ליר רציפי ההטענה, בזו אחר זו, ללא הרף, לקבל את התיבות המיועד דות כמעט לכל פינות העולם. בכל ענה של החיים בארץ היה מורי גש, כי הנה החלה עונת הייצוא של פריהדר; ואילו עכשיו עוברת הי עונה מבלי שאיש ישים לב, כי היצוא ירד לשליש מאז 1939. והאובי לוסיה גדלה פי שלושה.

אולם הפרדסנות גוססת

ככל ענף חקלאי אחר תלויה הפרי דסנות במידה רי בה כמול. אם יבוא כפור — ייבול העץ. אם יאחרו הגשמים — יתקדי קל הפרי. והפרדי סן, הרוצה בתמוי רה להשקעתו, אי נו מסתפק בנחמה כי "דא למענו אלא למען האומה" הוא עובד. "אם המורי נה מעונינת בענף זה כדי להכניס די ביום", הוא חוי שב, "אוי תתמודד בו כהוגן, ותבטיח לפרדסן את הרי וזה, שהשקעתו היתה יכולה להכי נים בשטח אחר". בינתיים, עד שתי נתן זריקת ההצלה — באם תינתן — גוססים הפרדסים.

תוצאות

ה ע ס

טור משוררין סובייטי...

אני מרגיש את עצמי כאילו נכנסתי לעולם של חלומות-בהקיץ, אמר אחד העתונאים הזרים. "יש כאן הרגשה מוזרה, כאילו מדינות קטנה זו אינה שייכת לעור לא, במשך 24 שעות לא פגשתי באיש אחד, שהכיר באפשרות המוחשית, שבעוד חודש ימים יעבור טור משוררין סובייטי את תלאיכ בדרכו לסואץ..."

היה זה הסיכום הקולע ביותר למצב הרוחני במדינה: דומה היה כאילו אכלו לעם כולו, החל מראשי השלטון וכלה באיש האחרון ברחוב, חוש הפרופורציה. ראש הממשלה הוסיף לטייל להנאתו ביבשת אירופה, שמציאה המיואשים היו

הרשמה במרכז העיר — אולי בכל זאת? ואכן, שעה קלה לאחר תקיעת היתדות ב' קרקע, גאה מרחוק תור ענק מתפתל ליד האוהל — הנה כי כן, רק צריך לדעת כיצד לעשות תעמולה... אולם מקרוב התברר, כי העומדים בתור מתכוונים לקנות כרטיס לסרט העברי "בא היום" בקופת הקולנוע הסמוכה...

הכנסת

בשם ההומניות

מאז דן השופט נתן ברזוכאי את דיויד יעקובוביץ' להיות תלוי בצוארו עד שתפרח נשמתו ("העולם הזה" 683), הפך הויכוח על עונש המוות לדבר שבאופנה במסדרונות הכנסת, בבתי הקפה, ובפגישות. היחידים שלא נהגו מיוכח נאור זה על עקרונות

אהל ההרשמה של "קורת-נג" בחיפה
התור היה קולנוע

ההומניות היו כמה אנשים, לבושים בח- לופות אדומות, בתא מספר 14 של בית הסוהר המרכזי בתל-מונד: הנידונים למותם במשך חודשים גוברת והולכת מתחננות של הנידונים, הקוראים כמעט מדי יום ביוז מו על הליכות הקובע את חייהם. (שר המש- פטים הבטיח בשעתו, שלא יוצאו להורג כל עוד לא תחליט הכנסת החלטה עקרונית). יחד עם ההיסטוריה של הנידונים עצמם, גור ברת עצבנותם של שומרי בית-הסוהר, לעוב- דים בתנאים קשים גם בלילה: הנידונים ה"קצ- וות זקוקים לשמירה ולטיפול מיוחד, בהתאם לחוק הם מטיילים בחצר לבדם. מכיון שאין לנידונים מה להפסיד, קיימת סכנה מתמדת כי מתחנות הגוראה תמצא לה ביטוי בהת- פרות גופנית. "כל העסק הזה הוא שערוריה שאין כדוגמתה" אמר אחד השומרים, שכן מרו רחמיו.

רם סולומון, המנהל השחרחר והצעיר של משרד-המשטרה, מומחה למשפט ול- פסיכולוגיה פלילית, היה גלוי-לב לא פחות: "זהו עולל הוועק לשמים. אם רוצים המחוקקים להמשיך בויכוח ההומאני, יש קודם כל לשים קץ לסבל הגורא של הנידונים, המצפים חדשים על גבי חדשים להכרעת גורלם. הם סבלו זמן: יש לחון אותם, ולהחליף את עונשם למאסר-עולם". המחוקקים ההומניים יותר מדי ב- גילוי דעותיהם ההומניות, כדי לשים לב לפרט קטן זה.

ריקנות מעליבה

כאשר פתחה גולדה מאירסון, שרת הע- בודה והביטוח העממי, בהודעתה (בשם הממשלה) על ענייני המעברות, הציפה את חברי הכנסת במספרים.

שטף מספרים

היא הודיעה על קיומם של 110 מעברות עם 62 עד 63 אלף תושבים. אלה יושבים בא- הלים, ציפי אלומינים, בדים או בשיכונים קבע. הם עוסקים בסיקול ויעור, בניין בתי- הם ועבודות צבוריות. נשמע רגע לרווחה ואחר המשכה בשטף מספריה: 57 מעב- רות הן "מעברות קליטה", בקרבת ישובים עירוניים עם 13500 משפחות (כ"ע 45 אלף נפש, ו-53 "מעברות התיישבות" 4100 משפחות. היא גלתה שכמחצית השיכונים הם אהלים. ספרה על צריפים פונקציונליים, המשמשים מטרות צבוריות כבתי ספר, גני ילדים, מרפאות, חנויות ומשרדים. הפכה,

לפתע, אופטימית: "יש להניח שכל אלה היושבים במעברות היום, יהיה זה החורף האחרון שלהם בשיכון ארצי...". קבעה ש-221 אלף נפש עברו לחיים כל- לים עצמאים במשך השנה שחלפה. נעליים ועפרון. במקום הי אופטימיזם בא הפסימיזם. דבריה היו מרים. התרעיה על מצב הבריאות החמור ואחר: "נשמעה קריאה ביישוב לקורת גג... להעביר ילדים מגיל 6-12 לבתים פרטיים... אני מצטערת צער רב להודיע... לא נמצאו (קורות הגג) בשביל 6000 יל- דים...". (כאשר ח"כ רפסור, איש מפ"ם, שאל: "כמה נמצאו?" עונה השרה: "אני מבכרת לא לענות". אחר כך גילה רפסור — "המספר הוא 1200").

בסיום דבריה הוקיעו חכ"מים מכל המפ- לגות את חרפת המעברה. קרא רפסור: "מה קרה? האם כסדום ועמורה היינו... לדראון כולנו המס- פר (1200) הזה... השמיץ דיון, איש מפא"י מנהל: "גניע לשני מליון... אנו הותיקים, נהיה אחוז קטן, אלה (העו- לים) הבאים יצטרכו לבנות וכיצד יעשו זאת, אם אין נותנים להם עכשיו את האל- פא ביתא... נעליים... מחצלת... מחברת ועפרון..."

אך ככל שרב מספר הנואמים — התרוקן האולם. כנראה שגם 3300 ילדי המעברות ללא קורת גג (הצבא קיבל על עצמו טי- פול 1500 ילד נוספים), אינם יכולים להצמיד את הח"כים למקומותיהם. עד של- בסוף התפרץ יו"ר הכנסת, שפרינק: "... האולם יושב מתחרות של ריקנות מע- ליבה... עניין זה דורש פעילות אחרת של כל חבר כנסת, ביחוד מצד האופוזיציה. כרגע, קיימת אידיליה שקטה מאוד."

הסגן מוננים

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים הוא חוק מסגרת לפיקוח הכלכלי, ושימוש יידרש להגנת המדינה, לבטחון הציבור, לק- יום אספקה חיונית או שירותים צבוריים חיוניים, לקליטת עולים, לשיקום חיילים משוחררים ולכניס מלחמה, להרחבת היקף השיכון ולמניעת הפקעת שערים וספרות. למרות ששר המשפטים, פנחס רוזן, קבע ש"תחולת (החוק)... מוגבלת לחקו- פה, שההקיים במדינה מצב של חירום לפי הכרזה מטעם בית המחוקקים..." — היתה הביקורת רבה וקטלנית. בעצם, לא כל החוק — אלא על הקיצוב והפיקוח בכללותם.

אין להסתפק בדג פילה: ח"כים תבעו הסבר כלכלי — חזכות מקיף על המצב המשקי, בלשון פשוטה.

מנהל-משטרה רם סולומון
האסירים היו היסטריים

משה אונא (דתיים) תבע פיקוח על שכר העבודה, הטלת מכסות גידול על החקלאים.

הרב רפסור המקריח, חובש משקפי הקרן, מי שהיה מפקח על המזון ועתה ח"כ פונקציונלי, הסביר את ההנחות הכלכליות העומדות מאחורי קיצוב והפיקוח. תבע אספקה מספקת וסדירה: "... ראושה הב- טחת מינימום של מזון... יש לשמור על רב גינות... של התנונה... אין להסתפק בדג פילה בלבד... הביע את החשש שאין פקידות מואימה לבצוע מוצלח ועיל של החוק המוצע. שעה שהח"כים האחרים מעיינים בחוב-

רות נוצר צבעוניות ("איתנים"), שחולקו להם אותו יום — ממשכים חבריהם הנו- אמים בשלהם.

באולם נוכחים כ-40 ח"כים, מספר דו- מה שותה קפה ואוכל כריכים במוזון.

סגן יו"ר הכנסת, גיר-דלסק, הקרח ועגול הפנים, מנמנם כשראשו בכפיו ומק- טרתו שמוטה לקצה פיו. כשעולה חיים לנ- דאו, חרות ומתריע על חוק הגיוס הטוטלי של המשק, מתעורר ביגון וצועק לעברו: "ללוביאניקר (שר החקלאות) לא תוכיח כלום". הח"כ הצעיר והשחרחר מושך את תשומת לב חבריו: שמואל ב"ר מוריד את משקפיו ומפסיד "קריאתו" שמואל ב"ר מוריד את רונות, ביגון מחייך בשביעות רצון, גיר-דו- רה מגיד בראשו ורושם על הנייר שלפניו תקציר ערבי: בחוק, לדעת לנדאו, הגבלה מחלטת של חופש הפרט — "א... חקלא מיקוח על האדם, על המפעל, על המצרף בארץ... ובכלל: "... הפיקוח — בצורתו ובדרך שנהגה הממשלה, גרמו להורס המ- שק... בחוק זה... מיטת סדום למעמדה הכלכלי... פרמנינגר, שחורו קרוב, יושב בשורה הראשונה של מפ"ם, מעביר יד על בלוריתו המשחירה ומקשיב בהקפדה. אחר הוא תובע את הגברת הפיקוח והתמדתו. הוא מבקש לצאת על כל מוכר למסור קבלה על כל סכום העולה על ל- רה אחת.

בהיר (מפא"י) מוקיע את מספרם המועט של הפקחים (300), ויוסף ספיר (ציונים כלליים) הקובע, כי המנגנון הוא מקולקל ואמר: "... חוסר התבונה בהסדרת העני- יינים, הפך את הפקוח והקיצוב לאינקביור- ציה לחלק גדול של הציבור".

ארן, העונה בשם מפא"י למקסרנים, מציג לחרות לעזוב את "התקליט המשר- משי... על דבר האסון של המנופולין ההסתדרות... נאום כזה עלה לך בהרבה קולות בבחירות..." (ולפי חשבונו: 12 האלף כולם). לדעתו — הפקוח: מלחמה פרמנונית עם הספסרות.

"השר רשאי" 24 פעמים: ח"כ מזור (דתיים) מגנה את החוק וקובע: "... החוק עושה רושם רע מאוד... המלים "השר רשאי" או "ורשה" מופיעות 24 פעמים... ואולי עוד יותר, מלפניו הזה הוא רע ומטיל פחד גדול... מיקונים (מק"י), שתובע כיסוי לקיצוב, כלומר הבי- טוח האספקה, מנצל את נאומי לגיוני המחת המסתה על סיוע אמריקאי לפי סעיף 4. כאשר הוא תובע את הלאמת ה- בוא, מעיר לו אלישר: "הצעה זו אינה איריגנילית, זאת דורשת מפ"ם", והוא עונה: "גם מלחמה לסוציאליזם אינה איר- ריגנילית, אבל נילחם... עד שנצליח". הדיון לא הסתיים ויתכן שיסוכם השבוע.

הכנסת, כמו כן:

■ העבירה לחקת הכלכלה את תביעת סרלין (ציונים כלליים) להקמת ועדת חק- רה פרלמנטרית לחקירת אי הסדרים בנמל חיפה, ואת בקשת צילינג לדין במשגים בתכנון החקלאי.

■ שמעה את הצעתו לסדר היום של ברנשטיין, בה הוא מגנה את מסירת ניר- רות דחרר האמריקאים לאוצר.

■ דחתה את הצעת הגנוי של בן אהרן, שביקש לגנות את שר החוץ על הצהרתו, הפרו-אמריקאית, בעניין התערבות סין העי- מית בקוריאה.

■ שמעה את תשובת שר המשטרה על שאלתה ארם (מפ"ם): מדוע גורשה נערה ערבייה בת 19 מאבו גוש, שעות מספר לפני שבית הדין העליון הוציא צו מניעה — כי המשטרה לא ידעה.

■ שמעה את תשובת שר התחבורה לורהפטינג: שאלת עובדי "אל-על", שפוט- רו בגלל סרובם לעבוד בשבת, הושבו לעבודתם.

■ ואת תשובתו לרואי-נאור (חרות) על שאלתה — מדוע לא היתה תנועת רכבות, נושאות פרי הדרי, לנמל חיפה 17-20 לנובמבר: האינפורמציה אינה נכונה — הגיעו 436 קרונות באותם הימים לנמל.

פ ק י ד ו ת

שעות קטנה בכחכות

המקום היחיד בישראל ששם שבתו ה- מורים היתה — עכו. 30 מורים, המלמדים 700 תלמידים ב-4 בתי ספר בעיר, החליטו לשבות, היות וטרם קבלו אף את משכורת אוטובור.

כשהגיעה בשורת השביתה למשרד ה-

ראש העיר. אולם אסתר רוקח לא הופיעה למשפט. התקשרו אנשי המשטרה עם בית ראש העיר, ואז אמרה להם הגברת הראשונה של העיר, כי מצדה היא אין מניעה שבטיטו ילך הביתה, וכי אין לה ענין ר' רצון להופיע במשפט נגד אורח מסכן, שהגורל התאכזר אליו.

ומה, בעצם, הגורל האכזרי של יוסף בטיטו? פקחיו של מר ישראל רוקח, שהרסו את הקווסק של בטיטו ("העולם הזה" 679) משום שהוא, הזקן, לא שמר על חוקים מסוימים בהתאם לחוקי עזר של העיריות (סעיף זה וזה, פסקה זו וזו...).

התיק ה-16

עוד לפני עשר שנים היה כמלך בקרב אנשי מעמדו. גבר-קומה, בעל ארשת פנים אצילה, היה דוד פפשוילי נראה כאחד היודע את דרכו, שומר על מדותיו וגאה במקצועו. מקצועו היה מביאו לעתים קרובות מדי אל ספסל הנאשמים. לא פחות מששים פעם גידון פפשוילי, מאז החל הקונפליקט הגדול שלו עם החוק. בסך הכל בילה קרוב ל-18 שנות חייו (מתוך 55 שאלאו לו השנה) בבתי סוהר.

העבירות שהביאו לשם היו שונות, רבות ומשונות: מהתפרצות ומכירת סחור רות גנובות, סחר בשמים משכרים, ועד לשיטטות בנסיבות חשודות... ואולם הוא היה תמיד פטריוט, אדם לאומי המכבד את בית הדין בארץ, כאשר יהודים יושבים בו כשופטים. משהיו מביאים אותו לדין היה מכריז מיד, כי יש לו כל הכבוד לפני המלכות, אלא אם כן הובא בפני שופט בריטי. אך הואיל והוא הובא בפני שופטים לא יהודים פעמים מספר, היו לו הזדמנויות רבות להביע את השקפותיו הלאומיות. פעם אחת, בפני שופט השלום קנטורוביץ (כיום השופט המחוזי קנא) אמר: "הריני משתחוה בפני בית דין צדק של מלכות ישראל". והשופט השיב לו: "בית דין צדק של המלכות שולח אותך לששה חדשים לבית הסוהר".

ושם, מאחורי החומה, דאג פפשוילי לשמו הטוב. ואמנם היה לו שם טוב. יען כי שם, בבית הסוהר, אין מביטים על אדם בעין רעה כאשר הוא אסיר. כל האנשים שם הם בני אותו מעמד. ופפשוילי, שהיה שם כבן בית, היה כעין שופט והכל כיבדו. דוהו, המקרים יצא בדיוק בשליש זמן לפני תאריך פסק הדין, תודות להתיק המופתי.

5 גרם אופיום. עד אשר אירע הדבר הגדול בחייו. עם קום מדינת ישראל נדר פפשוילי נדר: לא אעבור עוד על החוק, חזרתי בתשובה. וכך היה. ומאז 1948 לא נעצר, לא הובא לדין, לא נשפט, ולא נשלח לבית הסוהר במשך קרוב לשלוש שנים. וחזרה בתשובה זו גרמה שרזה ו- (המשפט "במדינה" - עמוד 10)

זהה את עצמו:

תמונה זו צולמה ביום השישי 15.12.50, קורא שיוחה את עצמו ויפנה ראשון למערכת יזכה בפרס של 2 ל"י.

בשבוע שעבר היה מרוץ בין שתי גמנסיות: הפרס חולק שזה בשוה בין יהודה גארה, מביה"ס התיכוני למסחר, ובךציון באיער, גמנסיה "הרצליה", שניהם חובבי ספורט האופנוע, שהקרימו לבוא למערכת לפני התחלת הלימודים.

אגב, שיחשפ את ראש העיר במשרדו אשר ברחוב ביאליק. "לא", אמר בטיטו, "כאן אשב ואחכה לו". אמרו לו לעזוב את המקום ובטיטו נכנע ללחץ. "סוף סוף אינני יכול לפלוש לדירה זוה", אמר. או-לם לאחר שעזב את הדירה החליט, כי נשאר עוד משהו לעשות. החל לצלצל בפעמון. יתכן מאד שבטיטו ביקש אמנם להכנס שנית לדירה, כדי למסור משהו חשוב לגברת הראשונה של העיר, אך הדלת לא נפתחה. ואז החליט בטיטו לערוך קונצרט פעמונים. הוא בחר לו כל מיני ריתמוסים, האריך צלצול אחד וקיצר את השני, צלצל בזה אחר זה צלצולים ארוכים ומזעזעים, ושוב החליפם בטרילירים קצרים ומעצבנים.

אסתר רוקח ויוסף בטיטו
התוצאה: קונצרט

ומדי פעם-בפעם ערך הפסקה, כדי לחזור ולחשימ צלצול ארוך ועוצב...

אסתר רוקח, אשת ראש העיריה, הביגה שעה ארוכה, אך מקץ חצי שעה לא עמדו עציבה במבחן. הרימה את שפופרת הסלפון וביקשה עזרה. באו המקום שוטרים ועצרו את האיש. הואיל והחוק דואג לכל מיני עבירות ואף מדייק בנוסחאותיו, הוא שם יוסף בטיטו בצלצול בפעמון הדלת "כדי להרגיז את הגברת אסתר רוקח" (מר רוקח, כאמור, לא היה בבית).

לא היה זה הקונפליקט הראשון של יוסף בטיטו עם המשטרה. בעצם, יש לו, ליהודי בן ה-63 הזה, קונפליקט עם הגורל. פרשת הקיוסקים ההרוסים של יוסף בטיטו, מוכר הפלפל ברחוב אחד העם, פגעה ו- הרסה את פרנסתו. אין איפוא פלא, כי היה לבטיטו על מה לשוחח עם ראש העיריה.

למחרת האינצידנט הובא בטיטו לבית המשפט השלום בתל אביב. העד הראשי בתביעה הפלילית נגדו היתה, כמובן, אשת

שיית מקררים חשמליים בע"מ". לאחר שנה הופיעו במפעל הגמור שני מהנדסים, מטובי "פילקו איטונשונל קורפ", פריקנס וולג בדקו את המקרר החשמלי הראשון, שזכב את סרט הייצור ואמרו: "אוקיי". חברת "פילקו" בארה"ב, שהעניקה בשמה את הזכויות לייצור מקררים בארץ, הביעה בזה את הסכמתה להוצאת המוצרים לשוק.

500 מקררים חשמליים

מייצרת חברת "אמקור". לעת עתה מגיעים המקררים למקבלי מתנות מארה"ב בלבד, אולם, כפי שבמסמכים מנהלי החברה, לא רחוק היום, שבו יופיע מקרר חשמלי בכל בית במחיר עממי (150 ל"י כולל מס מותרות).

סוכני "פילקו" בארץ, חברת "אמפא", קיבלו את הזכויות להרכבת המקררים בארץ. רץ. הקואופרטיב ההסתדרותי "הארגו" הציג מיד את הסתתפותו. כשנמצא יצחק שלום, יהודי אמריקאי עשיר, שמימן את ההוצאות במטבע קשה (1000 ש"ח), במפעל הושקעו חשבוים אחרים בארץ. במפעל הושקעו כ-200,000 ל"י והוא עולה בשכרולו על כל מה שקיים כיום במזרח התיכון.

לשיחוק התוצרת אין דאגה. בעלי החבר-רה משפשים את ידיהם בסיפוק, אבל גם שר האוצר מבסוט: 157½ דולר במטבע זר מקבלת הממשלה מכל מקרר, וההזמנות הן לאלפים.

אולם חברת "אמקור" אינה מונופולית-טית בארץ (אם כי הסתדרות העובדים חת-רה להשיג זאת בכל האמצעים...). חברת "קסטנובוים" מרכיבה בחיפה מקררים חש-מליים, ובקרוב עומד להיפתח מפעל גדול משיניהם - חברת "קרוסלי" בארה"ב העניקה זכויות לאחים לוינסון. מרכז ההשקעות כבר אישר את המפעל (66½% לייצוא ו-33½% לצרכי הארץ), אולי באמת לא רחוק היום, שמובילי הקרח ירימו קול נגד קיפוח פרנסתם.

א ש פ

הנער נשאר במדת

כשדן השופט את הנער בן ה-13 לה-יות כלוא במשך שנתיים במוסד של עברי-ינים צעירים, בעונן גניבת כמה יוניים, החלה פרשה המטילה אור קודר על הפשע הציבורי הגדול ביותר במדינה: היחס ל-עבריינים צעירים.

הנער נשלח למוסד בהר-טוב. כעבור זמן מה נתברר, שהוא נוהג לברוח ל-תים קרובות בלילות. לחזור לביתו ואף לבצע פשעים נוספים. לפי המלצת מנהל המוסד הוציא שופט-העורר רייפן פקודה, להעביר את הנער למוסד רחוק יותר מ-ביתו: "כפר העבודה" בתל-מונח. שהוא מוסד פתוח (כלומר, אין שמירה במקום, אך נער הנמלט מתוכו נתפס ומוחזר ע-לידי המשטרה).

המשטרה העמיסה את הנער על מכו-נית והביאה אותו למוסד. אלא שכאן חיכתה להם אפתעה: מנהל המוסד קרא את פקודת-השופט וסרב לקבל את הנער. השוטרים נאלצו לחזור כלעומת שבאו, כשבידם הודעה רשמית של מנהל המוסד, שאינו יכול להיות אחראי לנער זה.

המשטרה היתה אובדת עצות. בארץ אין מוסד סגור לנערים עבריינים. הנער נשאר, איפוא, כלוא במרתפה של אחת מתחנות המשטרה, ובינתיים דפקו השוט-רים על שעריהם של כל המוסדות בארץ והתחננו, כי ימצא מישור שיקח את ה-נער מידיהם.

לבסוף נפתרה בעיתו של הנער: ד"ר צבי ברג, מנהל המוסד "מסילה", במושבה הגרמנית בירושלים, הסכים לקבלו. אולם שערוריית הטיפול בעבריינים הצעירים (המסור בידו משרד הסעד) לא חוסלה. מדינת ישראל ממשיכה לקמץ כמה אלפי לירות, ומגדלת בינתיים שכבה של פוש-עים צעירים מועדים שיעלו לה, בבוא העת, מאות אלפים.

צלצול ארוך ועצוב

בבוקר אחד צלצלו בדלת של דירת ראש עירית תל אביב, מר ישראל רוקח, הגר בשדרות רוטשילד. פתחו אנשי הבית את הדלת, והנה עומד על הסף איש כבן ששים. "אני יוסף בטיטו", אמר, "רצוני לדבר עם ראש העיריה". הוא, זמר רוקח לא היה באותו יום בתל אביב, הסבירו לו איש, כי היה עליו בוא בפעם אחרת ומוטב,

חינוך, היתה הפליאה גדולה. הן המשכורות נשלחו למורי עכו עוד לפני 10 ימים!

הוחל בחקירה מדויקת והוברר, כי ה-כסף נשלח ע"פ כתובתה של עירית עכו, והפקדו שלידיו הגיעו ההמחאות החליט "כי עירית עכו אינה מתעסקת בעניני חר-נוך", ושלח את הכסף חזרה...

ה א ש ק

הפרנסה: תרבות

כשדן קישקושם של 35 הכפות, וה-מלצרים הנוריים של מלון קטהדן הרחיקו את השרירים האחרונים של הארוחה הטיר-בה (מרק שעועית, פשטידה, נקניק ואש-כוליות), קם סעדיה ("מנהיג המדפיסים") שושני וצייר בכמה משפטים יבשים את מצב המקצוע בשמו תרבות. הנוכחים שמ-חו שכבר סימנו את הארוחה - לולא כן היה נאום קצר זה נוטל מהם כל תיאבון. מבלי להרים את קולו גילה סעדיה שושני, כי בעוד חודש ימים לא יימצא בארץ אף גליון אחד של נייר. כל המקצוע של האות המודפסת (דפוס, הוצאת ספרים, עיתונים וכתבי-עת), המעסיק יותר מפר-נסים מאשר כל המנגנון העצום של ממשלת ישראל, עומד לפני כליון גמור.

הסיבה העיקרית: ישראל היא המדינה הד-מוקרטית היחידה בעולם, שבה הוכרז רש-מית על מקצוע התרבות "בלתי-חינוכי". בשעה שנמצא הנייר בשוקי העולם בשפע ובזול, סרבה הממשלה להקציב מטבע ורה. פתאום קפצו מחירי הנייר (הגורם הראשון: אחרי נצחון מאו צ'ה-טונג בסין החלה הרפוב-

מרפס פערדינא שושני
הנורס: מאו צ'ה-טונג

ליקה העממית החדשה לרכוש כמויות עצו-מות של נייר לצרכי תעמולה פנימית).

סיבה שניה: הפקידות האחראית טיפ-לה בכל הענין כלאחר יד ובבזבזה כספים לרוב מתוך חוסר-נסיון וחוסר-כשרון (נייר משובח לעתוננים מצוירים הוקצב לעתוננים יומיים, הקוקים לנייר זול יותר בהרבה). אותם פקידים נכנעו ללחץ המפלגות, וזר-קו גליונות בלתי ספורים לתוך סלי-האשפה של מלחמת הבחירות, מבלי להתחשב בצר-כיה של הספרות והעתונות.

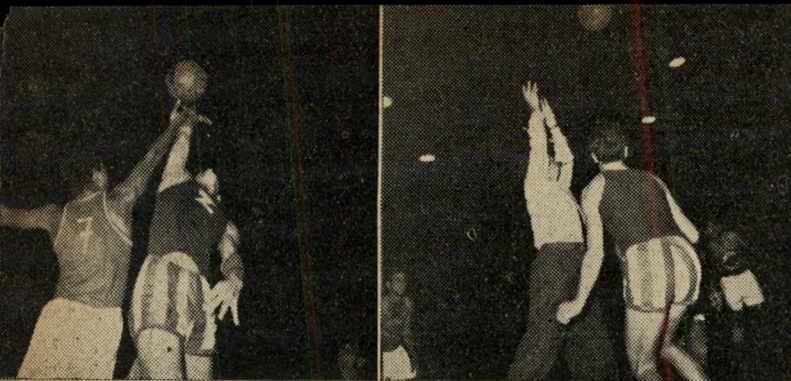
אולם יודע-ידבר רטנו שהסיבה הא-מתית, הסמויה מן העין, היא אישית: יחסו של ראש הממשלה, שהיה עסוק אותה שעה בקניית ספרים קלאסיים באוקספורד, הפך לאיבה גוברת והולכת. ככל מנהיג אוטוקרטי, פחתה נכונותו לקרוא דבר-י ביקורת והגיעה לנקודת האפס.

התוצאות אינן רק כלכליות - חורבנו של מקצוע, שמחזורו מגיע ל-9 מיליון לירה לשנה (מהם רק 800,000 ל"י ניר), מעבר לחורבן חמרי זה מסתמך ראשית חורבנה של התרבות הישראלית בכללה: ספרים חד-שים של סופרים צעירים אינם זוכים עוד להוצאה. העתונות סוגרת את שעריה בפני כחות חדשים.

אחרי מלחמת-העצמאות החלה התרבות להיות, זו הפעם הראשונה, מקצוע מכניס בארץ ומספר "בסטס-לרים" הכניסו סכומים ניכרים למחבריהם. לדברי שושני: בקרוב יצטרכו תורסר תלמידים ללמוד מתוך ספר-לימוד אחד.

גשם של מקררים

לפני שנה בערך, על השטח השומם מאחורי ואדי מוסררה בתל-אביב, הופיע עמוד עם כתובת: "אמקור, חברה לתע-

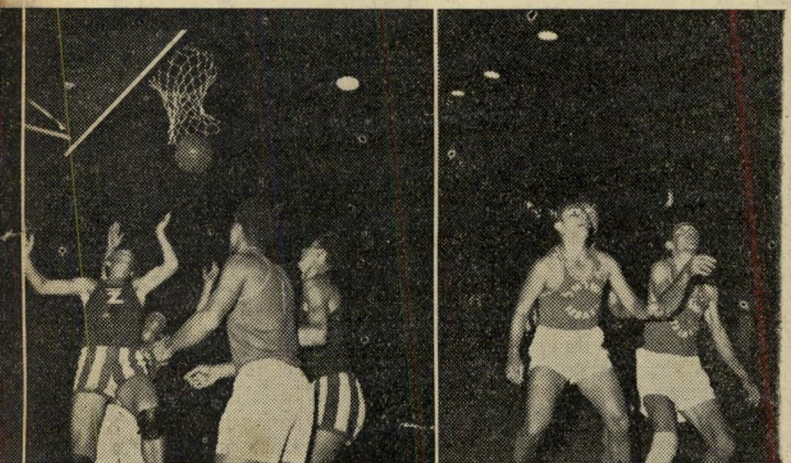
החלוצים המרכזיים קופצים:
השחקנים מתרוממים כדי לזכות בכדור לראשונה. יד מי תגביה בצעד הראשון?

הכדור מתעופף באוויר. השופט זורק את הכדור לגובה — והמשחק בין "הפועל" ו"הרכבת" כבר התחיל.

השמאלי מתכוונן לזרוק.
תוך התמרונים השתחרר הח' לץ השמאלי והוא זורק לסל.

הכדור עובר לפנה השניה. הח' לץ הימני נחלץ מן המצור — הוא מוסר את הכדור לחברו באגף השמאלי.

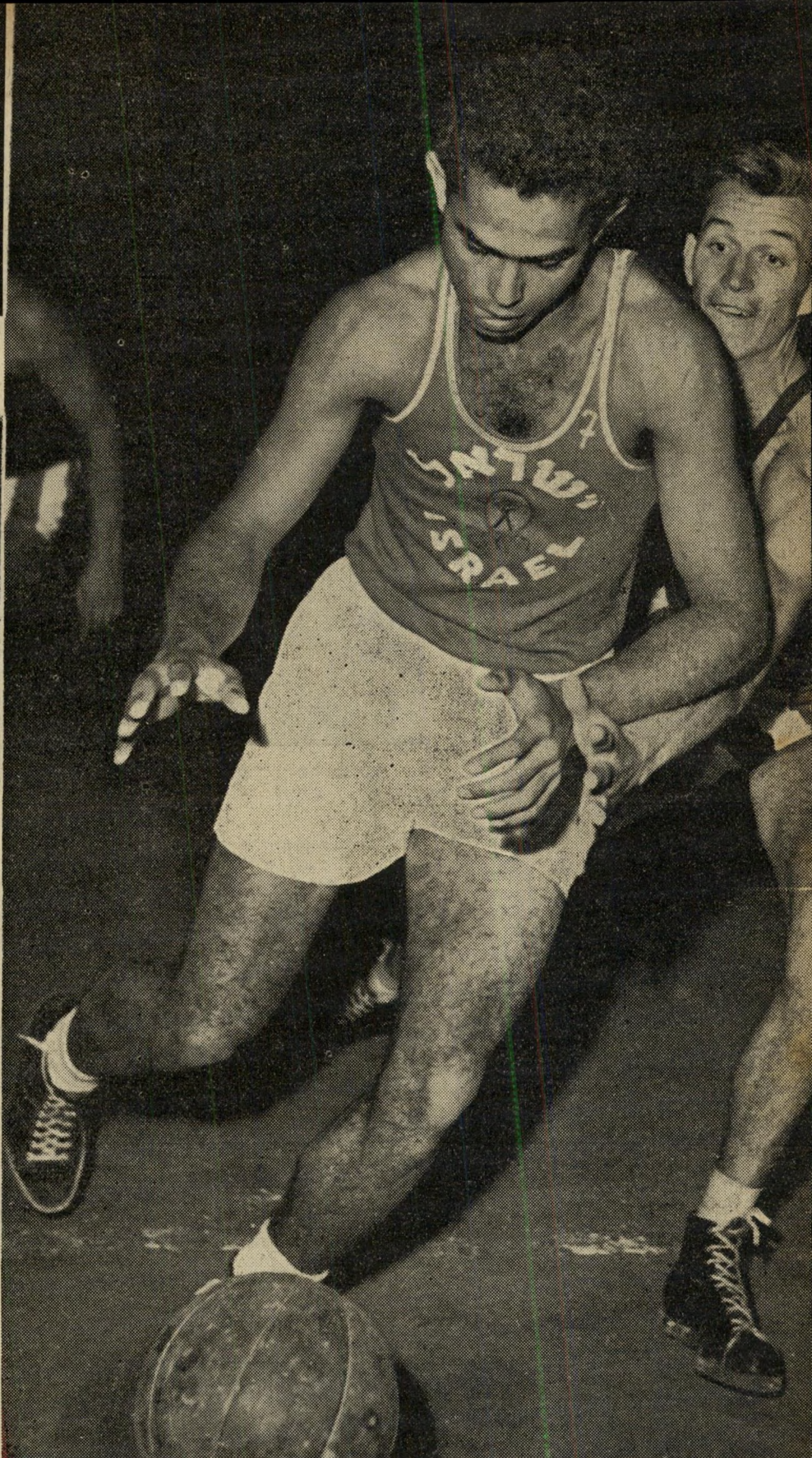

סל למוכת "הרכבת". הכדור הושחל בסבעת הסל. בינתיים תפסו היוגוסלבים אף הם מקומות חדשים.

יכנס או לא יכנס? עד הרגע האחרון, אייאפשר לדעת מה יהיה גורל הזריקה. המגינים — דרוכים.

רכבת עלתה

רפורטג'ה מאת איתמר עידם ומקסים סלומון

טרירים מתכווצים המגרש הוא קטן וקצב המישחק מהיר. השחקנים בתנועה כל הזמן, רודפים אחרי... כדור, העובר מיד אחת לשניה, מחבר ליריב, מאות פעמים משך 40 הדקות, כאשר כל צד משתדל לקלוע לסל.

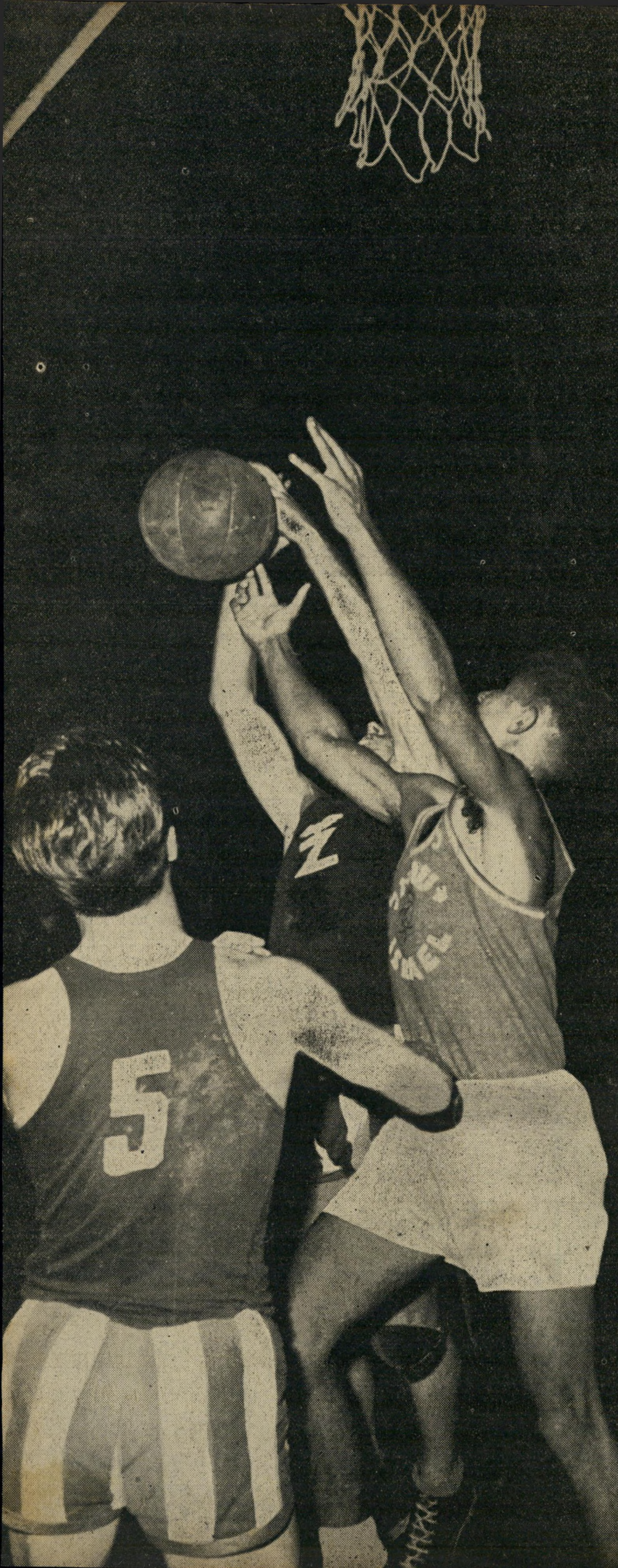

ומתייעצים. המגרש חדש, הסלים בלתי מוכרים. האורחים מטכסים עצה אחרונה.

מתאמנים. קשה בכל זאת לשבת בחיבוק ידיים ואימון קל כלל לא זיק — להיפך.

מחכים. המשחק יתחיל בעוד רבע שעה. בינתיים יכולים הספורטאים קצת לנוח.

חדר ההלבשה. השחקנים היוגוֹביים לובשים את תלבושתם הססגונית.

הפנה הימנית נחשמת. מגיני "הפועל" מהירו לעבר האגף הימני לבלום את ההתקפה, היוגוסלבים, אך...

הכדור בידי היוגוסלבים. במהירות הבזק נמסר הכדור לידי החלוץ היוגוסלבי הימני.

הכדור לא נכנס. הזריקה שבאה ללא הכוונה החטיאה את הסל, אך החי' לוג' מזנק, והכדור שוב עולה אל סל.

מגינים הגיעו בזמן. החלוץ גוסלבי התמהמה. מגיני "הפועל" לחיס יד, אך הכדור בדרכו לסל.

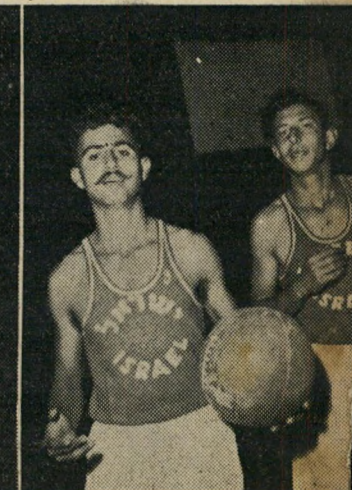

אל תתיאש הכיכבי! ההתקפה נס' תיימה, אך המישחק רק מתחיל. שחקני "הפועל" שבים למקומותיהם על המגרש.

שופט שורק לסל. ההתקפה של גוסלבים נסתיימה בסל (2 נקודות וותם). השופט שאלתיאל שורק לסל.

על הפועל

(ראה מדור הספורט)

היכוני. השופט מריס ידו, שורק במשרו קיתו. "כדור אלי להתחלת המישחק!"

התחילו!" היוגוסלבים מת' לצינגה ובן עמי אין סבלנות.

(המשך מעמוד 7)

גדלדל, כאחד היורד מנכסיו. ומשהוא בשבוע שעבר בפני כב' השופט הראשי אליעזר מלח בתל אביב בפעם ה-61 (ה) פעם הראשונה במדינת ישראל), עמד בתא הנאשמים אדם כפוף גבו, כששער ראשו הלבן פרוץ, והוא נראה קבצן. רק קור טוב של פאר העבר נראה עוד בפניו: המבט האצילי. עמד לו בתא הנאשמים והחזיק את כובעו ביד כשהוא מאזין לדברי התובע, מר נתן קנת, כאחד היורד פרק בחוק, ויחד עם זה אינו שם לב לזה. "מודה באשמה?" שאל השופט מלח וזעל כן השיב הנאשם: "מודה, אדוני ה' שופט, אבל בפני כסא המלכות אני אומר את האמת: יש לי דינוסטרירה..." הוא רצה לומר בזה, כי חמשת הגרמים אופיום, שנמצאו ברשותו (והוא הדבר שהביאו ה' פעם לדין) לא היו מיועדים לסחר אלא לשימוש עצמי כנגד מחלת הקיבה שלו. הציץ השופט ברשימה המכונה בלשון החוק "עבירות קודמות", ספר בה וספר... הרשימה הייתה ארוכה. "מקרה קשה", אמר השופט מלח, "יש לך ששים עבירות קוד" מות". הנאשם השתחווה מבלי להוציא הגה מפיו, כאחד המאשר את דברי הזולת, אולם במקומו אמר הקטיגור עצמו (באין סניגור לנאשם הרגיש התובע חובה לדבר גם על הצד השני של המטבע): "ידוע לנו, כי ה' נאשם אמר שיחזור בתשובה מאז קמה המ' דינה, ואמנם, זוהי הפעם הראשונה אצלו מאז 1948, ובעצם, רק חמשה גרמים... והוא עושה רושם של חולה..."

ברגע זה הכריז השופט על הפסקה, יצא לחדרו וחזר כעבור רבע שעה. לפי כל הסימנים האחרים אותו בוקר לשופט מלח כל מול פנים: הוא הצליח במשך 15 הדקות הללו של ההפסקה להשיג בטלפון את ה' קריאה...

אנשים טובים משחזר אולם אמר השופט, כי הוא שאל במשרד הסעד אם הם מוכנים לטפל בנאשם. הוא, השופט, חשב כי יש לתת לפשטוילי נסחה, אולם משרד הסעד השיב בשלילה ועל כן לא יוכל, לצערו, בית המשפט להטיל על ה' נאשם הזה מבחן. והסוף: פשטוילי התחייב בסך 25 לירות, שישמור על השלום ולא יעבור את החוק במשך שנה.

פשטוילי, שמשפחתו הושמדה במלחמת השחרור, חי כיום גלמוד באחד מפרברי תל אביב. "ממה אתה חי?" שאלוהו כאשר עזב את בית המשפט. "יש אנשים טובים", השיב, "והם נותנים. הם נותנים, חביבי, אך ידי לא תקח בעצמה. נדר נדרת..."

א'ם רותחים

ריב שכנים הוא דבר כה שכיח בימינו (הס'בה: צפיפות, דיר נוסח חאפ ברכוש הנטוש), עד כי אין המשטרה נוטה בדרך כלל לתבוע אנשים, המקימים רעש, גורמים לסקנדלים, או אף מרביצים איש לרעהו בגלל סיבות אלה. ואולם המקרה שהתרחש הקיץ בפרוודור החשוך של אחד הבתים בגיבליה, שבו מתגוררת בשכנות משפחת גיימן ורוטמן, הניע את המשטרה לתבוע את השכנה הראשונה לדין באשמת "גרימת תבולת רציניות לאדם".

את פרשת הפרוודור המשותף (המשמש גם מטבח ומוביל לבית השימוש המשותף) גולל בפני כב' השופט מאני, פרקליט נפת

יפו, מר נ. קנת, השבוע בתל אביב. בשני קצוות הפרוודור, העמידו שתי בעלות הבית פרימוסים על הרצפה. הריח הגורף לעתים מבית השימוש מפריע אמנם לבישול, אך כשותפות שות בבית, אין אחת מאשימה את השנייה. ואולם, משום מה נוצרו יחסים מתוחים בין שתי הנשים, פייגה גיימן (הנאשמת) וינטה רוטמן (הקרבן).

יום אחד, בשעה שרבו ביניהן, התפרצה פייגה: "עכשיו אני ארצח אותך". כתגובה (הקם להרגך השכם להרגו) שפכה המוע' מדת למוות כד מים לעומת השכנה, שאצה אליה לאורך הפרוודור. המים לא פגעו בפנייה, אך האשה התוקפת התחלקה על הרצפה והדבר הגביר את חמתה. ואז

"ממקום זה נחטפה", הצביע סגן אלוף מיכאל הנגבי והמש"ק, "למחרת החטיפה מ' צאתי סימני גלגלי מכונית שהובילו לבית אשל". הוא הסתכל בנאשם והירהר: זהו האיש, שחטף את הנערה בעלת הצמות, עטפה בשמיכה ונעלם בתמרות אבק?

כדור בפנטר התובע, עו"ד אבשלום לוי, ספר כיצד גילה את גופת פטמה בבית אשל, אבל עתה, אחרי שנה וארבעה חודשים, לא נשארו כל עקבות מהמכונית: השדה נחרש ע"י טרקטורים. רק בחדר הבנין ב' בית-אשל העובדה, בו נרצחה הנערה — ב' כדור שחלף בסנטר ובראש — נראו סימני דם וכדורים על הקיר, במקום שעליו נשען ראשה של האומללה. שקט מעיק ודממה

דויד פאליק (כבוד) במקום הפשע

כאן מותר לעשן

שררו בחדר בשעה שהנוכחים סקרו את הסימנים.

מבית אשל עברו השופטים למחסום הצ' באי של באר-שבוע, שאותו עקף הנאשם, לדברי התביעה, בשעה שיצא לשדה בו שחקו הילדים.

באותה שעה שקעה השמש, הגנב השת' רע רחב ידים ופראי, רק עמודי חול מעוץ פים חלפו. מישוה לחש בקול נמוך: "המדבר הזה משרה זכאון". בסעודה המפוארת, ש' נערכה לפי מנהג עתיק ימים, באוהלו של הש"ק נהנו הכל. הנאשם ישב במעגל עם הש"ק, השופטים והתובע, ואכל בכל פה מה' צלי והעוף, וכששתה את הקפה החריף אמר "קפה חם, מצויץ"

העולם התחתון פסק

"פרו קמפוס חסר מצפון מקצועי?" אומר אחד מקבוצת הפושעים המועדים, שהובאו לחקירה בבית משפט השלום ב' חיפה. "כאן בישראל הלשין על חבריו (העולם הזה" 685) והסגרים לדין המש' טרה", טוען החבר למקצוע במרירות.

מה עשה בפורטוגל לפני בואו ארצה? שם הופע' בליל שבת בבית הכנסת הגדול בליסבון, הציג עצמו כפליט יהודי ירא שמים ושומר מצוות, וגבאי בית הכנסת הפציר בקמפוס שיצבור לפני התיבה. קמ' פוס מילא את תפקידו בהצלחה, והפליא את הקהל בקולו הערב. לאחר התפילה

הקצין יוסף זינגר מתוכח על התרמיל עם (מימין) הקטיגור אבשלום לוי, הסניגור געון מרגלית, פקיד בית-הדין חסון והיועץ הרפואי של המשטרה, ד"ר קלי.

הנאשם ליד החלון דרכו נורתה הילדה, לפי ס'ברת הסניגוריה. באחד מבתייה של בית-אשל.

סגן-אלוף מיכאל הנגבי מסביר לשופט בריזכאי את דרך מכוניתו של הפושע אחרי שחטף את הנערה במקום זה.

הזמינו הגבאי לביתו לסעודת שבת, וקמ' פוס שהה בביתו עד מוצאי שבת.

לאחר ההבדלה הסביר קמפוס לגבאי, כי הביא עמו מעט ממון, וכיין שהוא חושש מפני רמאים, הוא מבקש מהגבאי לייצץ לו היכן יוכל לרכוש בכספו כמות קטנה של יהלומים. הגבאי הסביר לקמפוס, כי הוא עצמו סוחר יהלומים, ולאחר מו"מ קצר קנה קמפוס מהגבאי יהלומים ב' 25.000 דולר. לאחר ביצוע הקניה — יצא לשאוף מעט אוויר צח ברחובות ליסבון. למחרת בבוקר, כשבקש הגבאי להכניס את הכסף לבנק, הוברר לו כי חששות מו"ר ייפים. כמובן שקמפוס לא חזר מסיולו הלילי...

60 חברים התמו הסגרתו של קמפוס לידי משטרת פורטוגל לא יצאה לפועל, מכיוון שאין הסכם הדדי להסגרת פושעים בין ישראל — לפורטוגל. לתושבי חיפה עוד זכור המקרה באותו גינטלמן, שנכנס לאחד מבתי הקפה המפוארים על הר הכרמל, בקש לסגור את הדלתות, וכיבד את כל הנוכחים במיטב היינות והמאכלים. הגינטלמן, שהציג עצמו כתייר, היה קמ' פוס — 200 דולר ששילם לבעל בית הקפה היו, כמובן, מזוייפים...

אנשי העולם התחתון טוענים, כי קמפוס שיתף פעולה עם הגרמנים, והסגיר עשרות יהודים תמורת תשלום; כי על פסק הדין, שהוצא על קמפוס ע"י בית דין פנימי של העולם התחתון, ושנשלח לסוכנים, ב' מינכן, התנוססו חתימותיהם של 60 חברים למקצוע. כידוע כבר פסק ביה"ד, כי "יש למנוע מקמפוס אפשרות לבוא במגע עם נשים"... מציינים, אגב, כי אחת משיטותיו של קמפוס, היא להעמיד פני תמים וז' טומטם כשהוא נתפס — לעתים קרובות הוא נוהג אף להתייחס בבכי, אולם את העולם התחתון קשה לרמות...

הארץ

אסיר הנמצא בטיפול רפואי בבית הח' לים "הירקין", לאחר שניסה **לאבד עצמו לדעת** ע"י **כניעת כפית**, ניסה שוב **להתאבד בבולען מזג** ("חרות") — **ארונה של אשה, שגופתה נש' לחה לקבורה** בישראל, היה מונח משך שבועות **במחסן החביכות** של נמל חי-פה ("ידיעות אחרונות") — **טבעת אלומיניום עם הכתובת "מוסקוואה"** הי' תה צמודה לרגלו של **שחף**, שניצוד ע"י חבר **חולתא** ("מעריב") — **אחד העולים החדשים ביהוד, מחסידי הצי-נים הכלליים**, קרא את בתו **שגולדה ביום הבחירות**, ה-14 לנובמבר — בשם **צדיקה** ("הבקר") — **תודי בגיל העמידה פנה למשרד האספקה בבקשה לתת לו כרטיס לוקנים**. אחר חקירה נת' ברר **האיש מחזיק על שמו: פנקס מזון רגיל, כרטיס לעובדי עבודה גופנית קשה, כרטיס חולים**, "המר-דיע") — **בן הלל שמעון, דרוזי מבאר-שבוע, נידון תאמול לפני בית המשפט ברחובות לחודש מאמר**. האשמה: הוא הצהיר בתעודת הזהיו כי **הנו יהודי**. ("גירוזלם פוסט")

המקום בו נשען ראשה של פטמה בש' עת הירצחה — הסניגור מצביע על כתמי הדם ונקב הכדור שנשארו במקום.

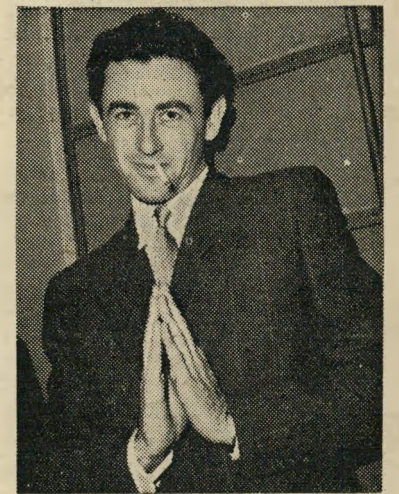
המנוול המושלם

מה יעשה אדם שגילה לפתע כי ידידו הטוב ביותר שחיו אחרי בתו, התנהג אהבים עם אשתו, סיכסך בינו ובין בנו, גול את כל רכושו וביתו ומסרו לשלטונות כמורד ובוגד.

את התשובה לשאלה העלה התיאטרון הקמרי, המציג את הקומדיה "טרטיף" מאת מולייר, תרגם בחרוזים חיים חפר, תפאר אריה גבון וביים יוסף מילוא.

על הבמה עולים השחקנים בתלבושות צרפתיות מימי לואי ה-14. זוהי משפחה וכולה כמרקחה: סלע המחלוקת הוא טרטיף; השאלה — האם טרטיף הוא קדוש עליז, או נבל מתחסד. מאדם פרנוליכטני שטיין, אמו של ראש המשפחה, ובנה אורגון גרינבום הם בדעה אחת: טרטיף הוא סמל הטוהר. מאדם פרנל היא זקנה חביבה, אך ככל החרשים — עקשנית, בערוב ימיה היא מרגישה צורך לכפר על חטאי הברש, וטרטיף המתפלל בקול רם, תמיד במקום שמוזים בו אנשים רבים, משכנע אותה באדיקותו. פרנוליכטני מרגישה על ה' במה, כעקרת בית טובה במטבח, כמו כל החרשים היא מחיית כשלא צריך, צועקת כשצריך להחריש.

אנחות מופריות. הבן אורגון גרינבום, שמנמן, טוב מזג בגיל העמידה, שסני

טרטיף — יצחק שידה
הבעל מאמין

טרו דבוק לחוזה, אינו חרש כאמו, אבל חי בטעות מרה. הוא גילה את טרטיף בכי נסיה, למשמע אנחותיו המוסריות בעת התפילה. הוא בטוח בשני דברים: שמתורת השמש וטרטיף הוא הישר באדם, יד ימינו של האלוהים. (ואולי הוא בטוח רק בדבר האחרון). רק כשידידו של טרטיף מתגנב למקומות צנועים בגופה של אל-מירה האצילית, אשת אורגון, בעלת הקסם הבשלים, מודעו אורגון גרינבאום ומ' אבר א בטחוננו.

פילוסוף משעמם. בראש המחנה ה' אויב את טרטיף מן הרגע הראשון, ער' מדת דורין-מרון, סוכנת הבית שנונת ה' שון. דורין-מרון מעלה הרהורים: האם בר' חרת מרון תמיד תפקידים דומים, או של התפקידים שהיא מעצבת נעשים דומים? דורין-מרון וזממת לוועת ומתגרה, אבל קליאנטלביזם-שילה הוא פילוסוף שקט. **חליפה חדשה.** דמיטריביא (להקת הכרמל) ומריאן-פולני (נעמי "הציטורון") הם בניו של אורגון מנשואים קודמים. דמיס הצעיר מרים קולו ורוצה לפתור את כל הבעיות בכוח הזרוע. הוא צועק יותר מדי מכדי שיאמינו לו שאכן יבצע זאת. מריאן לעומתו, היא צנועה, קלילה, ביישנית וחסרת אונים. בכנות משחקת ר' הבעתה המרוכזת, היא מנסה לשכנע את אורגון אביה שלא ישאיה לטרטיף. היא אינה מצליחה לשכנע את אורגון, אבל לצופים היא מבטיחה להיות שחקנית אופי מוכיחה וטובה.

והנה מופיע טרטיף עצמו, אבל מאוחר במחזה. כל העת הסתקרן הצופה, מה דמות תהיה לאדם זה, שאת אופיו הוא מכיר וידוע מדברי שאר השחקנים. והנה... הנה עולה טרטיף, שפתיו ממלמלות דברי תפי' לה בלחש. הוא מהלך בעידון, זכוב לא ירימו אבל אוי למי שיעמוד בדרכו. טרטיף, המנוול המושלם, לבן הדיים, ארוך האצבעות ובעל הקול החרשי. אלוהים בעצמו יורד כדי לעזור לו. טרטיף שילה היה מעט יותר שקול ומעודן, מאשר טרטיף-לביזש העצבני וקצת מגוגם.

יוסי עובד קשה

המכתב הפרטי הבא של שושנה, אשת יוסף ידן, הנמצאת כעת בגרארן, הגיע זה עתה לקרוביה בארץ:

הגיעה השעה, לדעתי, לספר לכם על הסרט השוייצר שבו יציג יוסי. העלילה ער' סקת באשה וינאית המחכה לשוב בעלה מן השבי הרוסי. מפני שהבעל נמלט עוד בטרם שוחרר, מחפשת אותו המשטרה הרוסית בביתו. במקום מגיע פטרול הגיס המפורסם, הנושא ארבעה שוטרים צבאיים — נציגי ארבע הממשלות שלטות וינה, השוטר האמריקאי מצטין בטוב לבו (במ' יוחד מפני שהתאהב באשה) ומסרב למלא את הפקודות וההוראות, כדי לעזור ל' אשה להשיג את בעלה. השוטר הרוסי (יוסי) גם הוא בעל לב, נמצא נקרע בין שתי דרישות: רגשותיו האישיים והפקודות מלמעלה. כמובן שהפקודות מכריעות, ואז מתעורר קרב גדול בין האמריקאי והרוסי (השנים האחרים אינם ממלאים תפקיד חשוב). התוצאה: אפס.

לפתע מתגלה כי השנים כבר נפגשו במסיבות דרמטיות ביותר: בשנת 1945, בשעה שהאמריקאים והרוסים נפגשו על נהר אלבה, את הפגישה רואים בהשבה לאחר: הבחורים עלוים ושמיים ומק' חיים לעתיד נפלא. הם יכלו להיות ידידים מצוינים לולא הפוליטיקה הגבוהה, שאינה גורמת כל הנאה לאורח הפשוט; זהו אולי העיקר שבסרט. ולכן תפקידו של יוסי הוא החשוב ביותר: הוא דורש מאת המבצע יכולת גיוון.

הרוסים לא עזרו. גם בלי זה "ה' רוסי" הוא תפקיד מענין לכשעצמו. ה' רוסיים בוינה אינם באים בקהל, ובגאווהם אינם חפצים לעזור כזית להסרטה. (דוגמה: "פרנווס" (חברת הסרטים השווייצית המפ' קה את הסרט) נאלצה לעשות בעצמה את הכפתורים והסמלים הרוסיים, מכיוון שלא הורשה להשיג את החפצים המק' ריים). זוהי הסיבה מדוע הססו לצלם סצינות עם יוסי בוינה, והחברה אינה מש' תמשת בו לפרסומת מקומית. בציריך זה שונה, כמובן.

אחרי שיושם הסרט יוכלו להדפיס פר' סומים אמנותיים. זה בודאי יתן סיפוק לסקרנות הקהל אם יפורסם בקרוב, כי תפקיד הרוסי ניתן בידי שחקן ישראלי. שיטת הצילום: לסיים את כל הסצינות במקום מסוים. למשל, כל הסצינות בחדר המדרגות כבר צולמו, ואין זה חשוב אם

מן הכר אל החיים: הרולד ראטל, הגיבור הניזם של "שנות חיינו היפות ביותר", ייצג את ארצות הברית בכינוס הבינלאומי לשיקום נפגעי המלחמה הנכים.

הן מתחוללות בעלילה בסוף, באמצע או בתחילה. בימים האחרונים צלמו את הס' צינות על הנהר אלבה.

אמבט-קישור ועיסוי. יוסי זה' אמריקאי החלו בחלופי יריות, כשהם מגסים להרוג איש את רעהו ופתאום — מפסיקים, מתחבקים ומתנשקים ושותים לשכרה. הם רוקדים ורקוד פראי, רצים לנהר להצטנן, ומסיימים בתליית הבגדים לייבוש על עץ. על אותו העץ הם חורתים את שמותיהם לשם השוואה.

זה נמשך במשך שלושה ומחצה ימי עבודת-צילום קשים. יוסי, שאינו רגיל ל' מאמץ גופני כזה, (על הסצינה חוזרים 3-2 סעמים ומצלמים כמספר הזה או יותר, ורק או לינדברג, הבמאי, שבע רצון) נאלץ לרחוץ באמבט קיטור, וקיבל עיסוי הגוף, עד שהיה מסוגל להפעיל את שריריו.

התפקיד הראשי הוא בידי ויוויקה לינד' פורס — כוכבת קולנוע שבדית שנתפר' סמה בהוליבוד מאז המלחמה. שאר ה' שוטרים הצבאים הם באמת אמריקאי, אני גלי וצרפתי — שחקנים בעלי שם בארצם; תפקידי המשנה בידי שחקנים וינאים מער' לים. יוסי הוא היחידי שלא הופיע לפני כן בסרטים.

יוסי ידן ויוויקה לינדפורס (4 על ג'יפ')
האשה מחכה.

ששה שבועות לתחילת החזרות, וקלודט חששה שחוסר הנסיון הבמאי שלה יכשיל אותה. היא פנתה אל אחת מידידותיה, סר' פרת ידועה, ובקשה את עזרתה. הידידה השיגה עבורה תפקיד קטן בתיאטרון קר' תני. שם למדה קלודט במהירות את אמנות הבמה.

לחזרות, "איש הבובות" באה כשחקנית בעלת-נסיון, והצלחתה בתפקיד הראשי הי' תה מידית וגדולה. כה גדולה, עד אשר פמברטון לא כעס כלל כאשר שמע את וידידה של קלודט.

לאחר מספר מחזות בניו-יורק, חתמה קלודט על חוזה עם "פארמאונט", והופיעה בסרט הקולנו הראשון של חברה זו: "פירצה בקיר". כן שחקה לצידו של מוריס שבאליה באחד מסרטי הראשונים: "הש' לולית הגדולה". קלודט זכתה גם בפרס ה"אוסקר", על משחקה בסרטו של קאפרה "קורות לילה אחד". היא אחת השחקניות השמרניות ביותר בהוליבוד: נשואה חמש עשרה שנה לבעלה (השני), וארבע עשרה שנה רצופות עבדה בשביל "פארמאונט".

כיום, לאחר חמשים סרט — דראמות, קומדיות והיסטוריות של ססיל דה מיל — קלודט קולברט עוונה כוכב בעל כוח קופתי ניכר.

בקצרה

"האורז המר" — ארוטיקה ובלשות במסווה של סרט סוציאלי רציני. על נשים העובדות, בתנאים קשים, בשדות האורז של צפון איטליה, ועל אהבותיהן של שתיים: סילבאנה מאגאנו חסובת הגוף, ודוריס דאו' לינג עמוקת העיניים. גופות חשופים, צעי קות צורות אונן, וצילומים יפים. סרט המשתדל להיות ריאליסטי, אך מתגלגל בסופו לתוך סגנון מלודרמטי איטלקי אופיני.

"סטרומבולי" — סרט שיכול היה להיות טוב, אלמלא תקף את רוסליני שג' עון דתי (או אנטי-דתי, קשה לקבוע). כמו כן שגה בשתפו את אינגריד ברגמן, שח' קנית מקצועית מעולה, ביחד עם שחקנים לא מקצועיים המצליחים יותר ממנה. סרט על מלח איטלקי פרימיטיבי המביא לביתו באי הגועש אשה, פליטת המלחמה, השור' אפת לחיי עושר ומותרות. למרות הכל, סרט שכדאי לראותו.

אני עצמי ציירתי מעט בשדה, ובאותה שעה צלמוני. ולכן תראו גם אותי בצ' לומים שאשלח בפעם הבאה.

אני מסימת באהבה ונשיקות
שושנה

רוסליני יודע

רוסליני הגיע לפאריס בימים אלה, לא' חר שסיים את סרטו "פראנציסקוס הקדוש", ליצן האלוהים". בסרט מפעמת, כפי הגר' אה, אותה רוח של קדושה שעשתה את הסיום ב"סטרומבולי" כה זול ומגוחך.

נסיעתו לפאריס קשורה בסרטו החדש, שימומן על ידי חברה איטלקית-צרפתית, וששתתתף בו אשתו של רוברט, אינגריד ברגמאן. שם הסרט: "אירופה 1951". תכנו? איש, מלבד רוסליני, איננו יודע עדיין. הפלא הוא, כמובן, שרוסליני עצמו יודע מה יהיה גורל אירופה בשנה הבאה.

רוסליני הוא עתה נחם עתונאי נכבד. בהגיעו לבירה הצרפתית נשאל במאי "רר' מא עיר פרוות" בדבר המשפט שהגיש נגד חברת ר. ק. או. מהוליבוד על סירוס, כביכול, של "סטרומבולי" ("העולם הזה" 1951). תשובותיו של רוסליני לא שכנעו את העתונאים.

על השאלה: "מדוע באת לפאריס?" ענה רוסליני: "מפני שאני אוהב את העיר הזאת. וזאת האמת".

הנאשמת ללא חטא

קלודט קולברט עומדת להנשא לרוברט רייאן. באמצע טכס החתונה מופיע זר' הטוען שהיא כבר נשואה. קלודט המסכנה אינה יכולה בשום פנים להזכר בעובדה זו, אולם תעודת נשואין ומספר עדים מוכיחים זאת. רוברט רייאן הנאמן עומד לצידה, ואינו נוטש אותה בעת צרתה.

קלודט מצליחה להגיע אל המתמר לה' יות בעלה. נשמעת יריה מבעד לדלת סגורה, והיא נתפשה לבדה ליד גויתו. משפט. ספק הדיון: היא אינה שפויה בדעתה ומר' עברת למוסד מתאים.

הפתרון: היה כאן מעשה רמאות בקנה מידה עצום, אך לבסוף בא הכל על מקר' מן כשלום. נשאר מרומה: הקהל.

פתרון תשבץ מס' 45

מאוזן: (1) עולם; (4) מיכל; (7) פורר; (12) מוטר; (15) קלפי; (18) אדם; (20) ער; (21) סתו; (22) דור; (24) רב; (25) ערב; (26) יד; (28) עבר; (30) ספן; (31) עמר; (33) נאר; (35) עתון; (37) נס; (38) רמו; (40) הר; (41) יפו; (42) סב; (43) אס; (45) שגר; (47) גר; (48) ענף; (49) ילד; (51) לע; (52) רביד; (54) מדין; (56) מן; (58) הלס; (60) זר; (61) גון; (63) עד; (65) פג; (66) צבע; (67) כ"ט; (69) חבל; (71) אס; (73) הובר; (75) אנא; (77) עכ"ם; (79) נץ; (81) הגל; (83) יד; (84) חור; (85) פה; (86) רמת גן; (88) כר; (89) חרי; (91) די; (92) תרתי; (94) טרדן; (96) דבור; (99) סמדר; (101) ועדה; (102) מחרת; (104) הנה; (106) קינו; (108) יום; (109) מ"ו; (110) רם; (111) אלם; (113) אטר; (115) קר; (116) דף; (117) מורא; (119) טולטלי; (121) הרמן הסה; (122) זוהר; (124) שרון; (126) פהקן; (127) דונה; (128) וישי; (131) ים; (133) אדום; (134) צם; (135) דאבון; (137) קת; (139) מורג; (140) עז; (141) נום; (143) הן; (144) אויב; (146) יבם; (147) קללה; (149) מה; (150) פגע; (151) לוד; (153) עם; (154) הרן; (156) אבר; (157) וט; (159) פיל; (161) צב; (162) שיר; (163) הד; (164) שי; (165) עזה; (166) גיל; (168) לוב; (170) גם; (172) זמן; (173) דנן; (175) חן; (177) הגה; (179) אי; (180) עורה; (181) רכס; (182) הגש; (185) טעם; (186) חנית; (188) צר; (189) תללה; (191) מדונה; (194) כנרת; (196) ידון; (197) טריטוריה; (200) "העולם הזה"; (203) מארב; (204) דו; (205) בז; (206) נדנד; (207) בדה; (208) טל; (209) ין; (210) עונג; (212) סיב; (213) יש; (215) רן; (216) קמע; (217) עליה; (219) הרמס; (221) שד; (222) בלן; (224) הב; (226) הפיך; (229) פר; (231) מורל; (232) בר; (233) עליון; (234) עט; (236) הרבה; (237) אד; (238) לשד; (240) צר; (241) חרצן; (243) משה; (244) גליל; (246) דר; (247) ענב; (248) רז; (250) בצק; (251) גא; (253) סר; (254) חבר; (256) גר; (257) און; (258) סי; (259) אחים בורינו; (263) לך; (264) גור; (266) תמר; (267) עד; (269) רפד; (271) הס; (272) כח; (273) ריב; (275) רע; (277) צבר; (279) מת; (280) עיקר; (282) תמה; (284) הגר; (286) נדב; (287) מנוח; (289) בו; (290) נדר; (291) חם; (293) התל; (295) יגו; (296) גת; (297) צלע; (299) רון; (300) עמית; (301) משמר דוד; (302) נפחא; (303) צבוע.

מאוזן: (1) עמיר; (2) לא; (3) מדע; (5) יער; (6) כר; (7) פחן; (8) ח; (9) מים; (10) זר; (11) הון; (13) שר; (14) טבע; (15) קרן; (16) לב; (17) יוסף; (19) מנה; (21) ספור; (23) ראשן; (25)

עור; (27) דמי; (29) בר; (30) סף; (31) עבד; (32) ראם; (34) דג; (36) תג; (37) ננס; (39) זלזל; (41) יענה; (42) סיד; (44) מדף; (46) רמב"ם; (48) עלטה; (50) דר; (51) לג; (53) בער; (55) יגע; (57) נע; (58) הר; (59) בחירות; (62) גוף; (64) ענת; (66) צור; (68) גליל ים; (70) בד; (71) אות; (72) מרים; (74) בהט; (75) אמנה; (76) אגדה; (78) ככר; (79) ניסן; (80) צי"ם; (82) גר; (84) הרהור; (86) רד; (87) נב; (90) מדידה; (92) תמורה; (93) הרמון; (95) רולטה; (97) ויטמן; (98) פסקו; (100) רופיה; (103) חרטים; (105) נא; (107) נה ים; (111) אספמיה; (112) מוקד; (113) ארון; (114) רנה קלר; (118) אשדה; (120) ינאי; (121) הדום; (122) זירה; (123) סין; (125) רון; (129) שום; (130) גוע; (132) מול; (134) צו; (136) בב; (138) תל; (140) עגל; (142) מוצב; (144) אמיר; (145) ברהמס; (147) קבינט; (148) הווה; (150) פילה; (152) דב; (153) עש; (155) נדן; (156) אשד; (158) טה; (159) פן; (160) תל-אביב; (167) נהר ככר; (169) וי; (170) גול; (171) מרהט; (172) זכרון; (174) נעיר; (175) חנכה; (176) נין; (178) גץ; (180) עגנון; (182) הדוד; (183) גו; (184) שובה; (187) תרמיל; (189) חידון; (190) איזיס; (191) מינש; (192) העדר; (193) מהטמה; (195) תאניה; (198) רב סמל; (199) רדיד; (201) וינה; (202) זלעפה; (211) גהון; (214) אלישיב; (217) עכבר; (218) קפלן; (220) רוד; (221) שרץ; (222) בלם; (223) נזה; (225) בעל; (227) ורד; (228) מדבר; (230) רש; (232) ברק; (235) טיח; (237) אן; (239) דרוד; (241) חציר; (242) נגח; (244) גרן; (245) לבלב; (247) ערוץ; (249) זן; (250) בס; (252) איה; (253) סרח; (255) רן; (256) גג; (257) אמת; (259) אדמה; (260) מסה; (261) זכר; (262) ורוד; (265) רבב; (266) תמיר; (267) עיר; (268) דק; (270) פת; (274) יב; (275) רן; (276) עוף; (278) רובע; (280) עדן; (281) רתם; (282) התם; (285) גבר; (286) נדד; (287) מתח; (288) חלץ; (290) גד; (292) מי; (294) לש; (295) יו; (296) גף; (298) עב; (299)

זכו בפרסים: ספר שלמה, פרישמן 12 ת"א, טיסת הנוף וחזור לאילת; בלך פרידה, רח הרצל 18 פ"ת, "משלי קרילוב"; קרילוב איזיק, קבוצ קדמה ת.ד. 70 רחובות, כהן יוכבד, רח' חגיז 5 יד אליהו ת"א, "הסור הש" ביע"; הגר חיים, רח' המרגוע 25 ר"ג, "הרחק ממוסקבה"; לרר ורדה, נסיצונה, ליפסקי ארנונה, רח' זיבוטנסקי ר"ג, "בין הבריות"; טורקיי יורם, בלפור 65 ת"א, זילברשץ עפרה, בן-עמי 11 ת"א, "הנופרי"; כצנשטיין ערן, רח' עקיבא 41 חיפה, סברדליק יצחק ת.ד. 1 פ"ת, גיסין אורה, קבוצת "הטוללים" (דאר עפולה) "הרחוב".

במקום פרופסור: שהנדס

פרופסור ג'יימס מקדונלד, שג-רירה התמיר, הצגום ומכסיף השיער של צרצות הברית בישראל חזר לארצו. חביב הצבור ואהוב על הילדים (נבחר כאישיות האהובה ביותר על ילדי רמת-גן, — אחרי חיים ויצמן ולפני דוד בן-גוריון), שהיה פרופסור להסטוריה וכלכלה באוניברסיטת הרוורד, מחסידי אומות העולם, שימש נציג חבר הלאומים לענייני הפליטים, סייע למגבית המאוחדת. היה חבר ועדת החקירה האנגלו-אמריקנית

נוך בממשלה על מנת להישלח כציר (במקום נמיר שבא במקום מאירסון) למוסקבה, אף הוא אינו שבע רצון. שלטונות ברית המועצות עדיין לא אשרו את שמו כציר ישראל במוסקבה. ההשערה: משרד החוץ הרוסי נפגע ע"י חילופי הצירים המתמידים (שלושה משך שנתיים). גם גורלו של **יעקב מדיק,** נציג ס.ס.ס.ר. באו"ם לא שפר עליו. בחכותו למשלחת סין העצמית, שהיתה צריכה להגיע לגניוירוק בארבע לפנות

מרתה גיתורן (המינאוו)
בעינים פקוחות

מרים ואריה ירון (ירושלמסקי)
בעינים עצומות

בוקר, בילה את הלילה בשתייה ובמשחק קלפים. **כשנשאל משה** ("מייש") פרלמן מדוע הוא נצמד לתואר סגן-אלוף ואינו עולה בדרגה, סיפר אנקדוטה משירותו בחיל התותחנים הבריטי. "הייתי נואם מדי פעם בבי.בי.סי. והיו מציגים אותי בתור לאנס-בומברדיר (רביטוראי תותחן) וה' דבר עשה רושם כביר. אלא שעליתי אז בדרגה, והציגוני כבומברדיר פשוט (סמל), והרושם פחת. לבסוף נעשיתי לפטנטט וה' ציגוני, כמנהג הבריטים לגבי קצינים, כמר פרלמן, וכל הרושם אבד..."

לענייני ארץ-ישראל ומונה נציג ארצות-הברית לפני שנתיים, בגיל 62. אמר בן הכומר הסקוטי במסבת הפ' רידה במלון "השרון", כשנציג משרד החוץ הגיש לו פסל חייל פלמ"ח למזכרת: "הניני נפרד מכם בצער... (אך) עם תקווה... לשוב... יותר מהר משאתם סבורים". **נראה, שמונט דייז,** מהנדס ודיפ' לומט מקצועי במשך 28 שנה, יירש את מקומו של השגריר שפרש. דייז, 57, משמש כיום נציג ארצות הברית בפומה, ונחשב על טובי הדיפלומטים האמריקניים. הוא מומחה לענייני תחבורה ותעלות.

במקום צנע: יופי מלכת היופי של ישראל **מרים ירון** (ירושלמסקי), צחורת שן, שחורת שער וצחקנית, הגיעה ללונדון — כשהיא לבושה שמהלך שחורה עטורה רקמה מורחית. בשעה התעופה קרויון: (א) הודיעו לה על חלקה בתעמולת מגבית ועד הסיוע של יהודי אנגליה. (ב) תכננו את מסע הלמודים שלה בבתי החולים (היא אחות רחמניה). (ג) הזמינו אותה להצגת טלוויזיה מיר-

אחר שיישב את הסכסוכים סביב תעלת פומה בין ממשלתו לממשלת פומה, ינסה, כנראה, לפתור את בעיית מעבר האניות לישראל בתעלת סואץ. **צירה המפ"מי היחיד של ישראל, איש נגבה פרוץ הכלורית — ישראל ברזלי** התפטר מציירות וורשה וחזר ארצה. הנמוק: אי-הוזהות עם מדיניות החוץ הישראלית (קוראיה). **אולם שניאור זלמן** ("כוכבי בוקר") שז"ר, איש מפא"י, שעזב את תיק החי-

תשבץ מס' 48

מאוזן: (1) כלי גנינה (ש"ב, ר'); (6) מלך ישראל (918—897 למ"ה); (9) סיג; (10) מחובר; (12) פולמוס; (14) לקוי; (15) משרותי התחבורה; (17) הזכר בבבשים; (18) אמתחת; (20) משמעותה שנים; (21) קרי: יד (ש"א, ד, י"ג); (22) ארכובה; (23) מכשיר תפירה; (25) תבה; (27) מגפה; (29) גוילה; (31) מבני נח; (33) תוצאה של התאמצות; (35) זרם האויר ותנועתו; (38) כובע חסר שוליים; (40) נאה; (41) גבעול השבולת; (42) נעלה; (44) גמיעה; (46) מטע גפנים; (48) מוסד פיננסי; (49) מקום משכן; (50) משמעות; (51) הרגל; (53) חיה עצירה; (54) כנוי למת; (55) בעל גן (כתוב מלא).

מאוזן: (1) עתודות; (2) צורה הנדסית; (3) מגורש; (4) לא ישר; (5) שטח או נפח; (6) מלת ברייה; (7) מפחד; (8) יציאה מגיל הילדות; (11) רקיע; (13) צפור ער; (14) כלי רכב; (16) גז; (18) עשב מוין; (19) קול נמוך דבור; (24) עמורה; (26) נגוד גמור; (28) מאמר; (30) קרב בין שנים; (32) קל ערך; (34) יחיר; (36) במשפחה כהנים-גבורים; (37) משכון; (39) מגן; (43) מאכל-פלא; (45) אכר; (46) אולף הדבורים; (48) כפל; (50) חידון; (52) מצרף לליל שבת; (53) עבה.

(תשבץ של י. טורי, חיפה.)

8	7	6	5	4	3	2	1
						9	
	16	15		14			12
							17
	20		19		18		
		24		23		22	21
			29	28	27	26	25
	30						
36		35	34	33	32	31	
	41			40	39	38	37
			46		45		42
						44	
			50		49	48	47
				53		52	51
				55			54

פתרון תשבץ מס' 47

מאוזן: (1) עטרן; (5) עלמה; (9) פצ' צת אטום; (13) רב; (15) רם; (16) פר; (17) מדר; (18) מבצר; (20) בנץ; (21) לן; (22) עשו; (23) גם; (25) יל; (26) רשת; (28) מפרץ; (30) דביר; (33) עני; (34) רש; (35) קם; (36) קהל; (38) לני; (40) מאה; (41) צלין; (43) גיא; (44) וי; (46) בן; (48) גיל; (49) פיונגינג; (53) מועט; (54) מאנה.

מאוזן: (2) טף; (3) רצח; (4) נץ; (5) עט; (6) לוט; (7) מט; (8) קרמל; (10) תרבות; (11) אמץ; (12) הרצל; (14) ברנרד שאו; (16) פני צילין; (18) רגם; (19) רגם; (22) עתיק; (24) מפ' על; (27) שב; (29) רז; (31) רמץ; (32) פקינג; (34) רמון; (37) הן; (39) יאלו; (42) לבן; (45) ניץ; (47) טנא; (49) פו; (50) וט; (51) ים; (52) גן.

פרס' תשבץ מס' 46

מלכה וולף, רחוב גוטמן 36, פתח-תקוה — "הטור השביעי" לנ. אלתרמן, הוצ', "עם עובד". עדנה יקותיאל, קרית ספר 21, תל-אביב — "הבלתי מנוצח" להווארד פאסט, הוצ' טברסקי. אהרון דויטש, רח' המלך דוד 27, אצל ד"ר א. פרנקל, ירושלים — "טיול הנערות המתות" לאנה סגרט, הוצאת הקבוץ המאוחד.

חזות, ולכנס תה עם וינסטון צ'רצ'יל במזנון בית הנבחרים.

(ד) הבטיחו לה יצרני האופנה מלאי בגדים, במקום תלבושת הצנע שהביאה עמה מישראל (20) נקודות לפי התעריף המזול.

בשדה התעופה בלוד עצמה מרים את עיניה, בשעה שבעלה החתים נשיקת פריי-דה ממושכת על שפתותיה.

בבית נשאר בעלה: סטודנט רפואה אדום-שער וזקן — **אריה ירושלמיסקי** כשהוא מהרהר בהוראתה של **פולה בן-גוריון**, רעייתו של ראש הממשלה, שגוריה עזי (כאשר הובאה ל"הדסה" עם שבר בורוקה): "אני פולה בן-גוריון... הורד את הזקן האדום שלך".

אשה יפה מאד וצעירה (20) אחרת — **סילבנה** ("האורז המר") **מנגאנו** בלטה בחדשות השבוע אף היא: השחקנית האיטלקית היפהפיה והחושנית קבעה, כי למרות לידתה (תינוקת בשם וורוניקה) תמשיך להופיע בשני סרטים לשנה לפחות.

שעה שה-איוונינג סטודנט, עתון הערב הנפוץ ביותר בעולם, פרסם את תמונתה של האורחת הישראלית, מרים ירון — הופיע בבירה האנגלית איש ישראלי נוסף: **הארכיבישוף ג'ורג' חכים**.

ראשם הרוחני של הקתולים היוונים בצפון הארץ הוא יליד מצרים, 42, מידידי המופתי לשעבר שחזר ארצה (מאלבנון) בחסות ממשלת ישראל.

תעמלנים ערביים מנסים לנצל את ביקורו של כהן הדת העבדוק, ולובש גלימת הכנסיה השחורה, לתעמולה אנטי ישראלית.

אך הארכיבישוף הודיע: "...מטרת בואי... איסוף כספים... להקלת מצוקת הפליטים הערביים בישראל..."

עתון יום ראשון אחד הטיב לדעת: הוא פרסם את תמונתו בין תמונות שני כוכבי קולנוע אנגליים (ובלתי ידועים) שנתגרשו.

מרתה ג'ורדן, בלוגינית, גבוהה, בת... פקוחת-עין, תקיפת-ביטוי ונעימה למראה לגמה כוסית בראנדי ב"ריק", וסיכמה את רשמיה מביקור של שבועיים בארץ, בשליחות השבועון האמריקאי "סאטירי איבנינג פוסט". דבר שלא מצא חן בעיניה: בדרכה מירושלים לתל-אביב אספה טרמפ, עולה חדש, פועל כבישים מלומד ולבוש בהידור, שהפליג עמה בור כוח על הספרות האמריקאית החדשה ושיבח את **ארנסט** ("למי צלצול הפעמון נים") **המינגווי**, "מזור איזו דעות מוטעות על אישיותו של המינגווי נפוצות בארץ זו", אמרה מרתה, שהיא אשתו הגרושה (מספר 3) של ארנסט המינגווי. מצאה חן בעיניה: הארץ, האנשים הצעירים העושים בה קריירה מהירה, מלון "ריק" — ומלכת היופם, מרים ירון.

אמר **בואיר** ("חשמלית ושמה תשרי קה") **ביקל** לסופרו של עתון אנגלי של חיילים משוחררים: "הקה שלנו (הישראלי) מורכב מאנשי עדות המזרח, אנשים חסרי תרבות תיאטרון ובעלי מזג סוער. אם אינך נושא חן לפנייהם, לא יחסו עליך ויביעו דעתם בדבורים ומעשים. מי שעומד במבחן קהל זה, אין לו לירוא משום קהל בעולם".

העתונאי התרשם מכשרונו ("העולם הזה" 683), ממרצו ושאיפותיו של מאיר המכונה עתה תיאודור, שסרב בימי מלחמת העצמאות לחזור ארצה וטען שהוא נשאר למען האמנות, ויתורו רק כפיהה שחקן גדול כפאול מוני, ואז יבוא ארצה, כדי להעלות לגובה הדרוש את התיאטרון הישראלי.

בשעה שהעתונאים חיפשו את **ביקל**, הזמין **יצחק אבנר**, ציר ארץ-ישראלי, כמה ממכריו לתערוכת הציורים שלו ב"בן אורי גלרי". כרטיסי ההזמנה היו מנוסחים: הנכם מוזמנים לפתיחת תערוכת הציורים של יצחק אבנר, בסוגרים ובאר תיות ענק **צברה**, אמרה חנה אילת (אשת השגריר אילת), שפתחה את התערוכה, "גם אני צברה".

בעוד אורחי התערוכה הננים מן הציורים, נהנו מאוני השעה העברית בבי. בי.סי. משני עוזים של **בנימין תמוז**. עוזי אחד מתאר את ביקורו באיטליה, ועוזי שני, שקרא תמוז בעצמו לפני המי-קפון, תאר את הרפתקאותיו של עוזי בדרכו לארמון וינדור.

תור 24 שעות...

הרגשת-השואה, שהשתררה באמריקה עם קבלת הדיעות המדיניות הראשונות על התבוסה הניצחת בקוריאה, פינתה במשך השבועיים את מקומה לפטליזם קודר: הידיעה הברורה כי מלחמת-העולם האטומית עלולה לפרוץ תוך 24 שעות, ללא כל הודעה מוקדמת.

כשקם ו סירצ'ואן, נציגו של מאו בא"ם וגאם את נאומו הנועם, שהיה הכרזת מלחמה פוליטית היה ברוך, כי רק שלוש דרכים פתוחות לפני טרומן וחבר יועציו המעטים, שהוטל עליהם לפתע להחליט על חייהם או מותם של עשרות מליונים:

לפייס את סין הקומוניסטית במחיר ויתור על פורמוזה, קוריאה, הודו-סין ואור-לי פאן.

לפנות את קוריאה ולהכריז מלחמה מעשית על סין — כלומר, להטיל מצור ימי ואוירי על היבשת האסיאתית האבודה. או: להתקיף את היריב בלבד, לפתוח מיד במלחמת-מונע נגד ברית המועצות, שתוצאתה הראשונה תהיה אבדן היבשת האירופית והתקפת-נקם אטומית על אמריקה.

הצד המדכא ביותר בכל הפרשה הטר-אגית היה, כי איש כבר לא היה בטוח אם באמת תלויה השתלשלות העניינים בהחלטת הברורה של מישור. כמו ביולי 1914, כשהמלחמה פרצה כמעט מעצמה, מבלי שאיש רצה בה, היתה קיימת גם הפעם אפשרות, כי הגיון הדברים עצמם יוביל-דרך פעולה ופעולת-נגד — אל המלחמה.

הגורל לחם בספר

באותה שעה ישבו הגנרלים בארמון מחומש הצלעות בווינגטון, מקום משכנו של משרד הבטחון האמריקאי, וניסו לסכם את המאורעות, שגרמו למחפכה דרמטית במצב העניינים בקוריאה. בשוך אבק הריבוי נתגלה, כי "האיש הזקן בטוקיו" הכין לעצמו מפלה-לדוגמה.

על אף היותו הגנרל המפקד הזקן ביותר בעולם, מצטיין דוגלאס מאק-ארטור בתכונות של מפקד-מחלקה צעיר. כמפקד מחוגן בבי-

דו מירצ'ואן
הגנרל זעם

טחון עצמי בולט ובבזו רב ליריביו, הכין הגנרל לעצמו תיאוריה צבאית המתנגדת לכל הספרים. על גדות האילו התקמרו הספרים בגנרל.

טעות קטנה במודיעין. שגיאתו הקטלנית של הגנרל החלה עם כיבוש פיונגיאנג. במקום לבסס את כוחותיו הדי-לים ולהתקדם לאיטו, ציווה על יחידותיו לדלוך אחרי האויב המנוצח. החל מרוץ-תחרות בין שני הגייסות האמריקאים, ודוג לאס הרהוק הבטיח בטוקיו: "הנערים יחזרו הביתה לפני חג המולד..."

במקום פרצופו המזוקן של סאנטה-קלאוס, מחלק-המתנות של חג-המולד, פגשו הנערים בשלגי קוריאה את פניו החל-קות של מאו צה-טונג. יחידותיו הראשונות נכנסו לקרב. בווינגטון נשלחה אוזרה לגנרל. אנשי המודיעין במטכ"ל האמריקאי בוזו לכל אלה. אנשי-המודיעין במפקדתו שלו, שהשתדלו לגרום קרירות-רוח למנהיג העקשני, הבטיחו לו שהסינים מעטים, ולגי נשק וירודי-מוראל. וכך פתח הגנרל

בפעולת הקפה ענקית — הוא הקיף בבבואו הקטן את הסינים שעלו עליו במספרם פי כמה.

המקיפים הזקנים. מאו צה-טונג היה סבלני. הוא נתן לאמריקאים להקיף את אנשיו. כשהקפה היתה שלמה הלמו המור-קפים מהלומה אחת מוחצת. בנקודה החלשה ביותר של טבעת, מקום-החיבור של שתי הגייסות האמריקאיות, הבקיעה בנקל

הרי טרומן וקלמנט אמרי
הבונה חייה

ריקאים ביחס לקוריאה. המקרה הזה ומקרים דומים לא רמזו כלל, שהנשיא הצטער צער כל שהוא, על שהעתונאים והקדימו אותו בסקופ (ידיעה) הגבוה שלהם; מיליוני האמריקאים שמעו וראו את הדברים.

טרומן חזק היום משהיה בתקופת נשיאותו הראשונה. יום אחרי יום מצוים פרשני העתונים והרדיו המדברים בשם האופוזיציה, ואומרים לטרומן מה עליו לעשות... "פטרון לאצ"ס... קא-לטט... צא מקריאה..." בכל יום, בסורי הוודיות בעתון, בשידורים הסוחפים את הצבור האמריקאי בכל דקה במשך 24 שעות, נמשכים והזכרים הנדונים הללו. אבל טרומן אינו נכנע; הוא החליט לקבוע את גורל מלשל במקום לואיס ג'והנסון, במכירי מיניסטריין והנהגה — והוא עשה זאת אעפ"י שג'והנסון היה ידידו האישי הטוב. וכך הוכיח, שעניינים אישיים אינם יכולים לקבוע החלטה בעלת משמעות לאומית; ומשום כך אינו חפץ לסגת לפני התעמולה האנטי-אמריקאית ה"מדת" בכל יום מגלים הפרשנים, כביכול, שעומדים לפטר את אצ"ס... שפטרו את אצ"ס... אבל טרומן אינו משנה את עמדתו. "אצ"ס ישראלי", עונה הנשיא לעתונאים השואלים אותו על מצבו של מיניסטר החוץ. טרומן מאמין, כי אצ"ס יודע את מלאכתו — הוא ישראלי.

מדינאי גדול בחיפיה אפורה. טרומן יודע להראות את עקשנותו — אך הוא יודע גם להודות בטעותו; וכמה עלה ערכו בעיני האמריקאים בגלל זה. הם העריצוה, כי רק אדם גדול באמת יעז להתחרות לפני העולם על שגיאתו. טרומן עשה זאת לפני הצבור, אחרי התנגשות בינו לבין המרינס. אחרי שסרב לדרישת המרינס, שביקשו ייצוג בוועדות הצבאיות המתכונות, אמר כמה דברים שגרמו אי הבנה. הדברים לא הובנו במידה כזאת, שגרמו סערת התמרמרות וחמה על הנשיא. הוא לא נסה להשתמש, הוא הופיע בכנס לאומי של ותיקי המרינס, ובמלים אחדות הפך את קריאות הבזו לסערת היד ענקית. הוא התנצל וחזר בו מכל מה שיכול היה להעליב. האמירה הזאת הוכיחה את גדולתו.

טרומן אינו דמות רפרזנטטיבית בלבד. כשהחליט הקונגרס להעניק לפרנקו הלואה, הוסיף הנשיא, "יעבור זמן ארוך מאוד, עד אשר נשלח שגריר לארץ זאת".

בגלרית בובות השפחה של מדם טוסוד בלונדון, יש אוסף מגזן של שוודים, רוצ' חים, שחקנים גדולים, תירים, אנשי מדע, סופרים וכמובן, גם נשיאי אמריקה כולם. כולם זועמים, רציניים, רשמיים — מחייכת רק בובת-טרומן, הנשיא הנוכחי, לבושת חליפה אפורה רגילה עממית. בחליפה עמי-מית זו גדל האיש והיה למדינאי, מנהיג בין מנהיגי העולם.

לוגדל וילקו, ושימש קריין סוליסט ב"תמר נתו של לינקולן", שבוצעה על ידי התזמורת הניו יורקית; הוא השיג את שיא ההצלחה החמריית ב"סמאש היט" הנודע "ספינת השעשועים", שבו עיצב את התפיד של ג'ו.

מלכוד אידיש, עברית, בצרפת, לפני שלשה שבועות, סיים ספנסר את הסרט הסרט האחרון שלו והשאיר בניצה את אשתו היהודיה, המחכה בימים אלה ליושב העצר של משפחת ספנסר; הוא נענה לבקשת קלמן גינצבורג, האיפרסוריו רחב הכתפיים ומרכיב משקפיים, לבוא לסדרת קונצרטים בישראל, כדי למצוא גשר לקהל הישראלי. נוסף על הרפרטואר המקובל, הביא אתו ספנסר כמה שירים באידיש, אולם בארץ נודע לו, כי מלבד אידיש מדבר רים בישראל, גם עברית. "אין דבר", אמר "שיר בעברית". ואמנם, כבר בהופעתו הראשונה שמע הקהל המקומי שיר ישראלי מוגש בצורה ובמבטא עברי, שלא היה מבייש אף אחד מבין זמרי ישראל. והתוצאה: הצלחה גדולה מאד של ספנסר. וגם של האיפרסוריו...

טוב להיות בחוף לארץ

במשך ארבעה חודשים סייר יוהיכין סטוצ'בסקי, הקומפוזיטור הצ'כוסלובק, ורעייתו יוליה, הזמרת, בשווייץ וצרפת. הם ערכו קונצרטים למוסיקה עברית, לרבות מפרי יצירתו של סטוצ'בסקי. משחזר הזוג הש"ב בוע לתל אביב, אמר הקומפוזיטור (שהוא אחד הלוחמים האמצעים למען המוסיקה הלאומית) "טוב להיות בחוף לארץ... היחס שם למוסיקאי הישראלי טוב בהרבה מאשר בארץ".

זמן רב לפני קום המדינה, בוונה ה"מוסיקלית המתבוללת", יצא סטוצ'בסקי ב"מסעו למען המוסיקה היהודית. הוא פירסם ספר על הנושא הזה ומקץ שנים רבות, כאשר נודד המושג מוסיקה עברית, שרכש קמעה קמעה את מקומה של זו היהודית, נמצא סטוצ'בסקי בקרב המוסיקאים בארץ ועליהם היה עוד להלחם נגד ההתבוללות כלפי פנים.

אולם כאשר ערכו השנה בארץ פסטיבל למוסיקה יהודית, הראשון במדינת ישראל, לא נראה סטוצ'בסקי בין שמות המשתתפים

יוהיכין ויוהה סטוצ'בסקי נענועים למולדת ומזוודות ארוות

ולא בין רשימת הקומפוזיטורים. לעומת זה הרבה הזוג סטוצ'בסקי להופיע בתחנות הרדיו של צרפת ושווייץ; הקומפוזיטור סטוצ'בסקי ערך לו כעין פסטיבל למוסיקה יהודית של עצמו, בנכר, ובעצם, אין זו גם הפעם הראשונה שסטוצ'בסקי מסייר באירופה ומקדיש את רוב זמנו למוסיקה העברית.

אכן, דבר ידוע הוא שנסיעה לחוף לארץ מרעננת כל אמן, בפרט כאשר שם מעבר לים, מתעשרת הנשמה בגעגועים למולדת, ובסופו של דבר חוזרים בלאו הכי לתל אביב, כדי... להתחיל מחדש בהכנות לנסיעה לחוף לארץ.

המזוודות, על כל פנים, נשארות ארוות גם הפעם.

הנער אהב לשיר

החלום הגדול. הקסם שמצדה השני של דרך היסורים, נוצל כבר לא פעם בסרטי הוליווד, שנושאם חיי אמן. אך אילו הוטרטו חיייו של קנת ספנסר (גם ללא תוספות מפרי דמיונו של כותב הסרן) היה ודאי מתקבל סרט, שעליו רגיר לים לומר: "אלה הם הדברים רק על הבד".

אי שם בחוצות לוס אנג'לס התהלך לפני כ-15 שנה כושי כבן עשרים בעל קומת ענק. יום אחד רחץ כלים במסעדה, יום אחר עבד אצל גנן טוב לב בחווילה של אדם עשיר. את עבודתו כשליח של בית מלון גדול הפסיד מזמן. מנהל המלון אמר:

קנת ספנסר אשה יהודיה ויורש עצר

"אדם כל כך גבוה לא יכול לשמש נער שליח, זה ממש מגוחך".

חזרה לצלחות. והנער אהב לשיר. הוא עבד בימים ההם בכל דבר שנודמן, ואילו בערבים היה בא לביתו של מורה לזמרה ולומד תווים, זמרה, תולדות המוסיקה. יום אחד החליט המורה, כי הגיע זמן שתלמידו יופיע בפני קהל. אמר ועשה: שלחו למעודן של הצעירים הנוצרים. במ"ק קום היתה קיימת רביעה קולית, והבס שברביעה נסע לעיר אחרת. הצעיר נתן קבל לרביעה, אך מקץ כמה שבועות היה עליו לעזוב את העבודה משום שקולו היה... עמוק מדי. "אי אפשר לשיר אתו" התלוננו יתר הזמרים "ראשית, הוא נשמע עמוק מדי, ושנית - הוא מכסה את כולנו בכוח קולו".

הלך הצעיר שוב לרחוף כלים במסעדות. בימים אלה גילה, כי הוא מחמיץ מקצוע חשוב: הסבלות. מעולם לא חשב על כך, אך בדרך מקרה נתגלה, כי שריריו נוצרו לעבודות קשות. הלך והחל לעבוד כסבל, והדבר הכניס כסף רב. ומכאן היתה הדרך לאמנות קלה יותר...

כשבכיסו סכום כסף שחסך, הלך אל הטנור הכושי המפורסם רולנד הייס, לשמוע עצה כיצד עושים קריירה. שמע אותו הייס ואמר, כי ילמדוהו את הדברים האלה שלא על מנת לקבל סרט. זמקן תקופה קצרה קיבל התלמיד סטיפניה והמשיך ללמוד.

מה שלומך? יום אחד החליט ה"מורה, כי יש לעשות משהו עם התלמיד הבלתי רגיל שלו. הלכו השניים לקפה, אשר בו יושבים בצוותא אמנים למיניהם עם המגברים (כעין "כסית" של לוס אנג'לס). פנה המורה לברניי ג'וזפון, האיפרסוריו, ואמר: "הריני רוצה להציג לפניך זמר חדש, שמו קנת ספנסר". "מה שלומך, נעים לפגוש אותך" אמר ספנסר. ואך שמע האיפרסוריו את טמבר הקול של ספנסר, השיב: "מתי אתה רוצה להופיע בקרנל הול, מר ספנסר...?"

כך החלה הקריירה של קנת ספנסר, הבס בעל הגוף הענקי, המבקר עתה בארץ. מכאן היתה הדרך קלה יותר, והיא ה"ר ליכה מאולמי הקונצרטים ועד להוליווד. שני הסרטים של מטריוגולדוויין-מאיר "ב"טאן" ו"צריך בשמים" פרסמו את שמו בעולם. צרפת היתה הראשונה שקפצה על הזמר הבלתי רגיל הזה, והוא הוזמן לאול-פני הרדיו, הקולנוע ואולמי הקונצרטים. בינתיים עלה על סולם הקריירה באמריקה גופה. הוא הוזמן לפני הנשיא רוזבלט ל"קונצרט מיוחד; הוא שר באזכרה הלאומית

הרחקת שערות לחלוטין
בדיאטרמיה באחריות בלי צלסור ובאופן סופי (שיטה חשמלית)
1400 שערות לשעה מהרגלים
"ירדניה"
תל-אביב, יוחנן הסנדלר מס' 18.
חיסה, רחוב מיכאל 31.
השתמשו בחדשי החירף להרחקת השערות

קולנוע בתל-אביב
אופיר - בצלע האדם נבראה - עם ספנסר טרייסי, וקטרין הפבורן.
אסתר - נקמת העני (3)
מגדרור - פאוסט
אוריון - צער נולד בלב נמהר

למדו אנגלית
בבית הספר לשפות "קדימה" ת"א רח' בן יהודה 74
בהדרכת מורים מודפלים מאנגליה
פרטים והרשמה לקורסים למתקדמים ולמשתלמים משעה 9 עד 12 בצהריים
ומ' 4 עד 8 בערב (חוף מיום שישי)
חדש! כתיבה במכונה בעברית ואנגלית

AIR-TRANSPORT
is the best business-getter
ZEIT IST GELD
LE TEMPS C'EST DE L'ARGENT
TIME IS MONEY
זמן יקר מזהב
IL TEMPO È DANARO

מסירה מהירה
אריזה חסכונית
דמי ביטוח נמוכים ביותר
מניפולציה מינימלית
טפול זהיר

מטען אייר עודה בפחות מאשר אתה חושב!

סאבנה
נתיבי אויר בלגיים
תל-אביב, רחוב מונטפיורי 11, טלפון 66801

הנקוי לבעלי טעם
קשת מנקה וצובעת

לחובבי קפה
הציקוריה של "ארדי" משפרת את טעמו וריחו של הקפה

אדדי
בתוצרת "ארדי" טמון טוד - טעמת פעם תבקש עוד!

פסנתרים
מפירמות ידועות שם תקונים
א. וסטרמן, ת"א רח' רש"י 9